

LUONNOS

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vuoden 2026 tuloveroasteikosta sekä tuloverolain ja verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

[Esitystä täydennetään myöhemmin vuoden 2026 ansiotuloveroperusteilla sekä muilla tuloverolakiin ehdotettavilla muutoksilla hallituksen kevään kehysriihessä ja syksyn budjettiriihessä tekemien päätösten perusteella.]

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tuloverolakia ja verotusmenettelystä annettua lakia.

Tuloverolakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, joka koskisi työnantajan maksamia työntekijän oikeudellisen neuvonnan kustannuksia. Pykälä soveltuisi rikosasioiden lisäksi myös riita-asioihin ja hallinnollisten seuraamusten määräämiseen. Ehdotettava pykälä mahdollistaisi siinä säädettyjen edellytysten täyttyessä, että työnantaja voisi kustantaa oikeudellista neuvontaa työntekijälleen verovapaasti.

Tuloverolain lahjoitusvähennystä koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi siten, että vähennyskelpoisten lahjoitusten saajajoukkoa laajennettaisiin. Samalla yhtenäistettäisiin yhteisöjen ja luonnollisten henkilöiden vähennyskelpoisten lahjoitusten saajajoukko.

Vähennyskelpoisia olisivat rahalahjoitukset, jotka on tehty tiedettä tai taidetta edistävään tarkoitukseen julkista rahoitusta saavalle yliopistolle, korkeakoululle tai näiden yhteydessä olevalle yliopistorahastolle. Lisäksi vähennyskelpoisia olisivat rahalahjoitukset, jotka on tehty tiedettä, taidetta, suomalaisen kulttuuriperinnön säilyttämistä, nuorisotyötä tai -toimintaa, liikuntaa, urheilua tai lasten asemaa tukevaan tai edistävään tarkoitukseen Verohallinnon nimeämälle yhdistykselle tai säätiölle.

Lahjoitusten vähentämisen edellytyksenä olisi, että lahjoituksensaaja käyttää lahjoitusvarat vähennyskelpoiseen tarkoitukseen, ja että lahjoituksensaaja toimittaa Verohallinnolle tiedot saamistaan vähennyskelpoisista lahjoituksista, niiden antajista ja siitä, mihin tarkoitukseen lahjoitus on käytetty antamalla vuosi-ilmoituksen.

Luonnollisten henkilöiden lahjoitusvähennys ehdotetaan muutettavaksi verosta tehtäväksi vähennykseksi. Verosta vähennettäisiin 30 prosenttia vähintään 500 euron suuruudesta vähennyskelpoisesta rahalahjoituksesta. Vähennykseen ehdotetaan säädettäväksi verovelvolliskohtainen enimmäismäärä. Verosta vähennettäisiin yliopistoille ja korkeakouluille annettujen lahjoitusten perusteella enintään 50 000 euroa vuodessa ja Verohallinnon nimeämille yhdistyksille ja säätiöille annettujen lahjoitusten perusteella enintään 5 000 euroa vuodessa.

Yhteisöjen lahjoitusvähennys säilyisi tulosta tehtävänä vähennyksenä. Yhteisöjen lahjoitusvähennyksessä vähennyskelpoisen lahjoituksen saajakohtainen alaraja säilyisi nykyisessä 850 eurossa. Myös yhteisöjen lahjoitusvähennykseen ehdotetaan säädettäväksi verovelvolliskohtainen enimmäismäärä. Yhteisöjen tulosta tehtävää lahjoitusvähennystä saisi yliopistoille ja korkeakouluille annettujen lahjoitusten perusteella enintään 250 000 euroa verovuodessa ja Verohallinnon nimeämille yhdistyksille ja säätiöille annettujen lahjoitusten perusteella enintään 50 000 euroa verovuodessa.

Verohallinto nimeäisi hakemuksesta ehdot täyttävät yhdistykset ja säätiöt vähennyskelpoisten lahjoitusten saajiksi enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Lahjoitusten verovapauslautakunnan lausuntomenettelystä luovuttaisiin.

Verotusmenettelystä annettuun lakiin ehdotetaan tehtäväksi lahjoitusvähennykseen ehdotettavista muutoksista johtuvat tarkennukset tiedonantovelvollisuutta ja muutoksenhakua koskeviin säännöksiin.

Esitys liittyy valtion vuoden 2026 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2026 alusta. Tuloverolain voimaantulosäännökseen sisältyisi siirtymäsäännös liittyen nimeämispäätöksiin, jotka Verohallinto on tehnyt voimassa olevan 57 §:n nojalla.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	4
1 Asian tausta ja valmistelu	4
1.1 Tausta	4
1.2 Valmistelu	4
2 Nykytila ja sen arviointi.....	5
2.1 EU-sääntely	8
2.2 Rahankeräyslupa	9
2.3 Järjestökentän talous	10
3 Tavoitteet	10
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	11
4.1 Pääasialliset vaikutukset.....	14
4.1.1 Vaikutukset julkiseen talouteen ja veronsaajille	14
4.1.2 Vaikutukset järjestöille.....	16
4.1.3 Vaikutukset yrityksille	17
4.1.4 Vaikutukset työntekijöille ja kotitalouksille	17
4.1.5 Vaikutukset verotukiin	18
4.1.6 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	18
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	19
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset.....	19
5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot	20
6 Lausuntopalaute.....	22
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	22
7.1 Tuloverolaki	22
7.2 Laki verotusmenettelystä	33
8 Lakia alemman asteinen sääntely	34
9 Voimaantulo	34
10 Suhde muihin esityksiin.....	34
10.1 Suhde talousarvioesitykseen	34
LAKIEHDOTUKSET	36
1. Laki tuloverolain muuttamisesta	36
2. Laki verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta.....	40
LIITE	42
RINNAKKAISTEKSTIT	42
1. Laki tuloverolain muuttamisesta	42
2. Laki verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta.....	50

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen budjettiriihen 3.9.2024 pöytäkirjamerkinnän mukaan käynnistetään viipymättä lainvalmistelu tuloverolain (1535/1992) muuttamiseksi siten, että työnantajan työntekijän puolesta rikosasiassa suorittamista neuvonta- ja oikeudenkäyntikuluista ei muodostu työntekijälle veronalaista etuutta, jos työntekijän teko tai laiminlyönti on tapahtunut osana työtehtävien suorittamista. Kirjauksen taustalla on korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätös KHO 2023:116, jossa työnantajan maksamat rikosasian neuvonta- ja oikeudenkäyntikulut katsottiin työntekijän veronalaiseksi ansiotuloksi, vaikka teko oli tapahtunut osana työtehtävien suorittamista.

Hallitus päätti kevään 2024 kehysriihessä, että lahjoitusvähennys laajennetaan lahjoituksiin nuoriso-, kulttuuri-, liikunta-, urheilu- ja tietyt ehdot täyttävälle lapsijärjestöille vuodesta 2026 alkaen. Tämän lisäksi hallitusohjelma sisältää kirjauksen, jonka mukaan selvitetään kehitysyhteistyöhön tehtävän lahjoituksen vähentämistä verotuksessa tai vapaaehtoisen lahjoituksen tekemistä verotuksen yhteydessä.

Kansalaisjärjestöstrategia 2023–2027 (Valtioneuvoston periaatepäätös, oikeusministeriön julkaisuja, Mietintöjä ja lausuntoja 2024:20) sisältää kehysriihen linjausta vastaavan kirjauksen lahjoitusvähennyksen laajentamisesta. Strategiassa todetaan, että vähennys koskee yksityishenkilöiden ja yritysten tekemiä lahjoituksia. Lisäksi kansalaisjärjestöstrategiassa todetaan, että kansalaisjärjestöjen yksityisrahoituksen lisäämiseksi selvitetään myös laajemmin rekisteröidyille yhdistyksille ja säätiöille osoitettujen lahjoitusten verovähennysoikeuden laajentamista.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Verohallinnon kanssa. Hallituksen esityksen tausta-aineisto on saatavilla osoitteessa <https://vm.fi/hankkeet> tunnuksella [VM064:00/2024](https://vm.fi/hankkeet).

Lahjoitusvähennystä koskevaa valmistelua on lisäksi tehty osana valtiovarainministeriön asettamaa hanketta, jonka tehtävänä on tuottaa hallitusohjelmassa päätetyt henkilöiden tuloverotusta koskevat selvitykset (VM115:00/2023). Hankkeessa järjestettiin joulukuussa 2024 kaksi kuulemistilaisuutta, joissa sidosryhmille varattiin tilaisuus kertoa näkemyksiään lahjoitusvähennyksen laajentamista koskevasta kevään kehysriihen linjauksista sekä hallitusohjelman kirjauksista. Kuultavina olivat oikeusministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta KANE, Suomen Olympiakomitea, Vastuullinen Lahjoittaminen ry, Suomalaiset kehitysjärjestöt - Finnish Development NGOs Fingo ry, Nuorisoala ry, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry, Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry, Taiteen edistämiskeskus (Taike) ja Museovirasto. Kuulemistilaisuuksia koskevat materiaalit ovat saatavilla kyseisen hankkeen hankesivuilla ([Henkilöiden tuloverotusta ja eräitä muita verotusta koskevia muutoksia selvittävä hanke - Valtiovarainministeriö](#)).

Kuulemisissa lahjoitusvähennyksen laajentamista pidettiin yleisesti kannatettavana ja valmistelua kiirehdittiin. Erityisesti järjestökentältä tuotiin kuitenkin esiin hallituksen linjaukseen sisältyvien toimialarajausten ongelmallisuus. Järjestöjen mukaan toimialoja olisi hyvin vaikea määritellä, minkä vuoksi lainsäädännöstä saattaisi tulla vaikeasti tulkittavaa ja

epäselvää sekä lahjoittajille että lahjansaaajille. Toimialarajauksen nähtiin myös asettavan järjestöjä eriarvoiseen asemaan ja rajausta tiettyihin toimialoihin olisi vaikeasti perusteltavissa. Järjestöt toivat laajasti esiin, että vähennys tulisi ulottaa kaikille sellaisille järjestöille annettaviin lahjoituksiin, joilla on voimassa oleva rahankeräyslupa.

2 Nykytila ja sen arviointi

Työnantajan maksamat oikeudellisen neuvonnan kustannukset

Tuloverolaissa tai ennakoperintälaissa (1118/1996) ei ole nimenomaisia säännöksiä työnantajan maksamista työntekijän neuvonta- ja oikeudenkäyntikuluista. Säännösten puuttuessa sovellettaviksi tulevat tulon veronalaisuutta koskevat yleiset säännökset. Tuloverolain 29 §:n yleissäännöksen mukaan veronalaista tuloa ovat verovelvollisen rahana tai rahanarvoisena etuutena saamat tulot, jos niitä ei ole erikseen säädetty verovapaiksi. Tuloverolain 61 §:ssä säädetään erikseen, että veronalaista ansiotuloa on muun ohessa työsuhteen perusteella saatu palkka. Ennakoperintälain 13 §:n mukaan palkalla tarkoitetaan kaiken laatuista palkkaa, palkkiota, etuutta ja korvausta, joka saadaan työ- tai virkasuhteessa. Koska palkkaa ja tulon veronalaisuutta koskevat säännökset ja periaatteet ovat luonteeltaan yleisiä, oikeuskäytännöllä on työnantajan kustantamien neuvonta- ja oikeudenkäyntikulujen veronalaisuutta arvioitaessa keskeinen merkitys.

Verohallinnon asiaa koskeva ohje Työnantajan työntekijän puolesta maksamien sakkojen ja oikeudenkäyntikulujen verotus (23.6.2021, dnro VH/6971/00.01.00/2020) on laadittu ennen korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöstä KHO 2023:116. Ohjeen mukaan oikeudenkäynnistä aiheutuneiden kulujen käsittelyä verotuksessa tulee tarkastella kussakin tapauksessa asian yksilöllisten seikkojen pohjalta. Työntekijän maksamat oikeudenkäyntikulut ovat kuitenkin ohjeen mukaan lähtökohtaisesti hänen henkilökohtaisia elantomenojaan. Kun työnantaja maksaa tällaisen työntekijän elantomenon, suoritus on ohjeen mukaan työntekijän veronalaista palkkatuloa tuloverolain 61 §:n ja ennakoperintälain 13 §:n mukaisesti. Verohallinnon ohjeessa on todettu poikkeuksena edellä mainittuun lähtökohtaan, että työnantaja voi poikkeuksellisesti maksaa työntekijän oikeudenkäyntikulut ilman, että suoritusta pidetään työntekijän palkkana, jos työntekijä joutuu työ- tai virkatehtäviensä johdosta rikosilmoituksen kohteeksi tai vastaamaan rikossyytteeseen. Ohjeen mukaan edellytyksenä kuitenkin on, että oikeudenkäynnin tulee kiinteästi liittyä työntekijän työ- tai virkatehtävien hoitoon sekä se, että työntekijää ei tuomita kyseisestä asiasta rangaistukseen.

Korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöksen KHO 2023:116 johdosta rikosasiassa syytettynä olevan työntekijän neuvonta- ja oikeudenkäyntikulut, jotka työnantaja suorittaa, ovat aina tuloverolain mukaista veronalaista ansiotuloa ja ennakoperintälain mukaista palkkaa. Tältä osin edellä mainittu Verohallinnon ohje ei enää vastaa oikeustilaa. Korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätös koskee kuitenkin vain tilannetta, jossa työntekijä on rikosasiassa syytettynä. Kiinteästi työntekijän työ- tai virkatehtäviin liittyviä neuvonta- ja oikeudenkäyntikuluja voi kuitenkin syntyä myös esimerkiksi tilanteissa, joissa työntekijä on syytetyn sijaan asianomistajana tai asiassa on rikosasian sijaan kysymys riita-asiasta tai hallinnollisen seuraamuksen määräämisestä.

Nykytilassa on tulkinnanvaraista, voisiko työnantaja jossain korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöksestä poikkeavassa tilanteessa korvata neuvonta- ja oikeudenkäyntikuluja ilman, että siitä syntyy työntekijälle veronalaista ansiotuloa ja palkkaa. Tulkinnanvaraista on myös se, miten ansiotuloksi katsottava tulo käytännössä verotetaan, jos sen veronalaisuus selvää Verohallinnon ohjeen mukaisesti vasta, kun oikeudenkäynnin lopputulema on tiedossa.

Oikeudenkäynnin lopputuleman ratkeaminen lainvoimaisesti voi kestää useita vuosia, mutta työnantajan maksamat ansiotuloksi ja palkaksi katsottavat kustannukset tulisi verottaa niiden maksuvuonna. Siten verovapauden sitominen oikeudenkäynnin lopputulemaan on käytännössä ongelmallista, eikä Verohallinnon ohjeistuksestaakaan ilmene, miten käytännössä tulisi toimia. Selvää nykytilassa on kuitenkin se, että korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöstä vastaavassa tilanteessa työnantajan maksamat kustannukset ovat aina työntekijän ansiotuloa ja palkkaa, eikä oikeudenkäynnin lopputulemalla ole merkitystä.

Lahjoitusvähennys

Verovelvollinen voi verotuksessa vähentää veronalaisen tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä aiheutuneet menot. Muut menot eivät lähtökohtaisesti ole verotuksessa vähennyskelpoisia. Esimerkiksi yleishyödylliseen toimintaan annetut lahjoitukset ja avustukset eivät liity tulon hankkimiseen tai säilyttämiseen, eivätkä ne siten ole verotuksessa vähennyskelpoisia menoja. Erityisen lahjoitusvähennyksen perusteella tietyt lahjoitukset ovat kuitenkin yhteisöjen ja luonnollisten henkilöiden verotuksessa vähennyskelpoisia.

Lahjoitusvähennys on sisältynyt Suomen verolainsäädäntöön muodossa tai toisessa vuosikymmenten ajan. Vähennys luotiin alun perin tukemaan maanpuolustusta sekä muita sodanajan tarpeita. Laajimmillaan vähennyskelpoisten lahjoitusten piiri oli 1980-luvun loppupuolella ennen kokonaisverouudistusta. Kokonaisverouudistuksessa pyrittiin neutraalimpaan ja yksinkertaisempaan järjestelmään, minkä vuoksi erilaisia verovähennyksiä karsittiin. Lahjoitusvähennyksessä vähennyskelpoisiksi jätettiin ainoastaan tieteen, taiteen tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämisen tukemiseksi annetut lahjoitukset, ja vähennyskelpoisuus rajoitettiin yhteisöihin. Nykyinen luonnollisten henkilöiden lahjoitusvähennys tuli alkujaan verolainsäädäntöön määräaikaisena vuosille 2009–2012 osana yliopistojen rahoituksen uudistamista. Vuodesta 2016 alkaen luonnollisten henkilöiden lahjoitusvähennys säädettiin pysyväksi.

Lahjoitusvähennyksen tavoitteena on ollut se, että vähennyksen avulla saataisiin kohtuullisella julkisen sektorin panostuksella tieteen, taiteen ja suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämisen tukemiseksi lahjoituksia, jotka muutoin jäisivät ehkä kokonaan tekemättä.

Yhteisöjen lahjoitusvähennyksestä säädetään tuloverolain 57 §:ssä. Säännöksen mukaan yhteisö saa valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävällä tavalla vähentää tulostaan:

1) vähintään 850 euron ja enintään 250 000 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty tiedettä, taidetta tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoitukseen Euroopan talousalueeseen kuuluvalla valtiolla tai Euroopan talousalueella olevalle julkista rahoitusta saavalle yliopistolle tai korkeakoululle taikka näiden yhteydessä olevalle yliopistorahastolle;

2) vähintään 850 euron ja enintään 50 000 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty tiedettä, taidetta tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoitukseen sellaiselle Verohallinnon nimeämälle Euroopan talousalueella olevalle yhdistykselle, säätiölle tai jonkin edellä mainitun yhteydessä olevalle rahastolle, jonka varsinaisena tarkoituksena on tieteen tai taiteen tukeminen taikka suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttäminen.

Verohallinto nimeää hakemuksesta 57 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut lahjoituksensaajat enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Ennen nimeämispäätöksen tekemistä Verohallinnon on hankittava lausunto lahjoitusten verovapauslautakunnalta. Nimeämispäätöksessä voidaan

asettaa ilmoittamisvelvollisuutta koskevia ehtoja. Kyse on maksullisesta päätöksestä, jonka maksullisuudesta säädetään valtiovarainministeriön asetuksessa Verohallinnon suoritteiden maksullisuudesta vuonna 2025 (791/2024). Verohallinto voi peruuttaa päätöksensä, jos nimetty lahjoituksensaaja ei täytä sille nimeämispäätöksessä asetettuja ehtoja tai jos sen varsinaisena tarkoituksena ei enää ole suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttäminen taikka tieteen tai taiteen tukeminen. Ennen päätöksen peruuttamista Verohallinnon on hankittava lausunto lahjoitusten verovapauslautakunnalta. Lahjoituksensaajalle on varattava tilaisuus tulla peruuttamisasiassa kuulluksi. Verohallinto ylläpitää verkkosivuillaan listaa tuloverolain 57 §:n nojalla nimetyistä yhteisöistä.

Lahjoitusten verovapauslautakunnasta säädetään tuloveroasetuksessa (1551/1992). Valtiovarainministeriön asettamassa lahjoitusten verovapauslautakunnassa on puheenjohtaja ja neljä muuta jäsentä. Lautakunnan puheenjohtaja on määrättävä valtiovarainministeriön virkamiehistä. Jäsenistä yksi määrätään opetusministeriön virkamiehistä ja yksi Suomen Akatemian, yksi taiteen keskustoimikunnan sekä yksi Museoviraston ehdottamista henkilöistä. Lautakunta on yleensä kokoontunut kaksi kertaa vuodessa. Lautakuntamenettelystä aiheutuu hallinnollista taakkaa, mutta se on kuitenkin toiminut nykyisessä suppeassa lahjoitusvähennyksessä suhteellisen hyvin.

Verohallinnon nimeämän tahon on toimitettava vuosittain Verohallinnolle tiedot saamistaan vähennyskelpoisista lahjoituksista, niiden antajista ja siitä, mihin tarkoitukseen lahjoitus on käytetty. Verohallinnolle on lisäksi toimitettava viimeksi päättyneen toimintavuoden toimintakertomus, tuloslaskelma ja tase. Selvityksen voi antaa esimerkiksi veroilmoituksen liitteenä. Myös lahjanantajan on liitettävä veroilmoitukseensa asianmukainen selvitys verovuonna annetusta lahjoituksesta.

Luonnollisten henkilöiden lahjoitusvähennys oli voimassa määräaikaaisena vähennyksenä vuosina 2009–2012. Määräaikaaisessa lahjoitusvähennyksessä oli kyse yliopistouudistukseen liittyvästä kannusteesta yliopistojen yksityisen rahoituksen lisäämiseksi. Vähennys vakinaistettiin vuoden 2016 alusta ja luonnollisen henkilön lahjoitusvähennyksestä säädetään tuloverolain 98 a §:ssä. Kyseisen säännöksen mukaan luonnollinen henkilö ja kuolinpesä saa vähentää puhtaasta ansiotulostaan vähintään 850 euron ja enintään 500 000 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty tiedettä tai taidetta edistävään tarkoitukseen Euroopan talousalueella olevalle julkista rahoitusta saavalle yliopistolle tai korkeakoululle taikka näiden yhteydessä olevalle yliopistorahastolle.

Luonnollisten henkilöiden lahjoitusvähennyksessä lahjoituskohteet ovat suppeammat kuin yhteisöillä, koska vähennys kattaa vain yliopistoille, korkeakouluille tai yliopistorahastoille tieteen tai taiteen tukemiseksi tehdyt lahjoitukset. Vähennysten alarajat ovat samat, mutta yksityishenkilöiden vähennyksessä yhdelle saajalle annettavan lahjoituksen säädetty enimmäismäärä on suurempi kuin yhteisöillä.

Luonnollisten henkilöiden lahjoitusvähennys on puhtaasta ansiotulosta tehtävä vähennys. Tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi pelkkää pääomatuloa saavat henkilöt eivät tällä hetkellä pysty vähentämään yliopistoille antamia lahjoituksia.

Verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995), jäljempänä verotusmenettelylaki, 16 §:n 13 momentin mukaan yliopiston ja korkeakoulun on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tiedot luonnollisten henkilöiden antamista vähennyskelpoisista lahjoituksista. Yliopistot ja korkeakoulut näin ollen antavat jo nykyisin vuosi-ilmoituksen saamistaan verovähennyskelpoisista lahjoituksista ja tiedot siirtyvät vuosi-ilmoitukselta lahjanantajan esitetyille veroilmoitukselle, jolloin lahjanantajan ei ole tarpeen itse enää ilmoittaa lahjoitusta

Verohallinnolle. Lahjoitusvähennys on mahdollista ilmoittaa myös itse esitäytetyllä veroilmoituksella. Verohallinnon mukaan kuitenkin noin 70 prosenttia lahjoitusvähennystä koskevista omista ilmoituksista on virheellisiä.

Molemmissa vähennyksissä vähennyskelpoisia ovat rahana tehdyt lahjoitukset. Vähennyskelpoisten lahjoitusten vähimmäis- ja enimmäismäärät verovuoden aikana ovat saajakohdaisia. Tämä tarkoittaa sitä, että vähimmäis- ja enimmäismäärää laskettaessa lahjoituksen antajan samalle saajalle verovuoden aikana antamat lahjoitukset lasketaan yhteen. Vähennyksissä ei tällä hetkellä ole verovelvolliskohtaista enimmäismäärää, mikä on poikkeuksellista verotueksi katsottavien vähennysten joukossa. Lahjoituksen enimmäismäärä on saajakohtainen eli verovelvollinen voi vähentää useamman enimmäismäärän suuruisen lahjoituksen, jos lahjoitukset antaa eri saajille.

Verohallinto on laatinut erilliset soveltamisohjeet molemmista lahjoitusvähennyksistä. Yhteisöjen lahjoitusvähennystä käsitellään tarkemmin ohjeessa Lahjoitusvähennys yhteisöverotuksessa ja luonnollisten henkilöiden lahjoitusvähennystä ohjeessa Lahjoitusvähennys henkilöverotuksessa.

Tuloverolaissa säädettyjen lahjoitusvähennysten lisäksi verotuskäytännössä on katsottu, että yritykset voivat tietyin edellytyksin vähentää verotuksessaan myös alle 850 euron lahjoituksia. Verohallinnon yhtenäistämisoikeuden mukaan arvoltaan vähäiset raha- tai esinelahjoitukset yleishyödylliseen ja samalla paikalliseen tai yrityksen toimialaa lähellä olevaan tarkoitukseen voidaan katsoa suhdetoiminnan luonteisiksi menoiksi, jotka ovat vähennyskelpoisia verotuksessa. Tällaisia lahjoituksia yritys saa vähentää enintään 850 euroa lahjoituksensaajaa kohti. Lahjoitus poliittiseen tarkoitukseen ei ole kuitenkaan miltei osin vähennyskelpoinen.

2.1 EU-sääntely

Sopimus Euroopan unionin toiminnasta, jäljempänä EUT-sopimus, vaikuttaa välittömään verotukseen perusvapauksien ja valtiontukisääntelyn kautta. EUT-sopimuksessa turvattuja perusvapauksia ovat työntekijöiden vapaa liikkuvuus, sijoittautumisvapaus, palveluiden vapaa tarjonta ja pääomien vapaa liikkuvuus. ETA-sopimuksen nojalla EUT-sopimuksen mukaisia perusvapauksia sovelletaan soveltuvin osin myös ETA-valtioissa.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 63 artiklan, jäljempänä SEUT 63 artikla, pääperiaatteen mukaan kaikki rajoitukset, jotka koskevat pääoman liikkeitä jäsenvaltioiden tai jäsenvaltioiden ja kolmansien valtioiden välillä ovat kiellettyjä. EUT-sopimuksen määräys soveltuu myös muualla kuin EU-jäsenvaltiossa tai ETA-valtiossa asuviin eli niin sanottuihin kolmansissa valtioissa asuviin.

EU-oikeuden etusija suhteessa kansalliseen lainsäädäntöön estää jäsenvaltioita esimerkiksi säättämästä lakeja, jotka ovat ristiriidassa EU-oikeuden kanssa. Sisäistä lainsäädäntöä ja verosopimuksia on sovellettava ja tulkittava EU-oikeudellisten vaatimusten mukaisesti. Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöllä on suuri merkitys EU-oikeuden tulkinnassa.

Euroopan unionin tuomioistuin on todennut asiassa 27.1.2009, Hein Persche, C-318/07, EU:C:2009:33, että verovelvollisen vaatiessa jäsenvaltiossa toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneille ja siellä yleishyödyllisiksi tunnustetuille laitoksille annettujen lahjoitusten verovähennyskelpoisuutta, tällaiset lahjoitukset kuuluvat pääomien vapaata liikkuvuutta koskevien EY:n perustamissopimuksen määräysten soveltamisalaan, vaikka ne olisivat annettu päivittäistavaroista muodostuvina tavaralahjoituksina. Lisäksi tuomioistuin totesi, että EY 56

artiklan (nykyisin SEUT 63 artikla) kanssa on ristiriidassa sellainen jäsenvaltion lainsäädäntö, jonka nojalla oikeus vähentää verotuksessa yleishyödyllisiksi tunnustetuille laitoksille annetut lahjoitukset annetaan vain kyseessä olevan jäsenvaltion alueelle sijoittautuneille laitoksille annettujen lahjoitusten osalta ilman, että verovelvolliselle annettaisiin mitään mahdollisuutta osoittaa, että toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneelle laitokselle annettu lahjoitus täyttää kyseisessä lainsäädännössä tällaisen edun myöntämiselle asetetut edellytykset. Tuomioistuin totesi myös, että kolmannessa maassa sijaitsevien yleishyödyllisten laitosten osalta on lisättävä, että verotusjäsenvaltiolla on lähtökohtaisesti oikeus kieltäytyä myöntämästä tällaista veroetua, jos muun muassa sen vuoksi, että kyseisellä kolmannella maalla ei ole sopimusperusteista velvollisuutta antaa tietoja, osoittautuu mahdottomaksi saada kyseiseltä maalta tarvittavia tietoja.

Asiassa 16.6.2011, Komissio v. Itävalta, C-10/10, EU:C:2011:399 unionin tuomioistuin viitaten muun muassa asiassa Hein Persche annettuun tuomioon, katsonut, että Itävalta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen 56 artiklan (nykyisin SEUT 63 artikla) ja Euroopan talousalueesta 2.5.1992 tehdyn sopimuksen 40 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on myöntänyt lahjoitusten verovähennysoikeuden tietyille laitoksille ainoastaan, jos niiden kotipaikka on Itävallassa.

2.2 Rahankeräyslupa

Rahankeräyksestä säädetään rahankeräyslaissa (863/2019). Rahankeräyksellä tarkoitetaan toimintaa, jossa yleisöltä pyydetään rahalahjoituksia ilman vastiketta. Rahankeräyksiä saa järjestää pääsääntöisesti yleishyödyllisiin tarkoituksiin ja lähtökohtaisesti rahankeräyksen järjestämiseen tarvitaan rahankeräyslupa. Pienimuotoisia ja lyhytaikaisia keräyksiä on mahdollista järjestää myös pienkeräyksen muodossa.

Rahankeräyslupaa haetaan tekemällä kirjallinen hakemus Poliisihallitukselle. Pienkeräyksiin ei tarvitse anoa lupaa Poliisihallitukselta, mutta niiden järjestäminen edellyttää kirjallisen ilmoituksen tekemistä poliisilaitokselle.

Tahoista, joille voidaan myöntää rahankeräyslupa, säädetään rahankeräyslain 5 §:ssä. Säännöksen mukaan rahankeräyslupa voidaan myöntää muun muassa Suomessa rekisteröidylle yhdistykselle tai säätiölle, jolla on yleishyödyllinen tarkoitus. Rahankeräyksissä yleishyödyllisellä toiminnalla tarkoitetaan toimintaa yleistä sosiaalista, sivistyksellistä tai aatteellista tarkoitusta varten taikka muuta yleistä kansalaistoimintaa.

Rahankeräyksen sallituista keräystarkoituksista säädetään rahankeräyslain 6 §:ssä. Pääsääntönä on 1 momentin mukaan se, että rahankeräys saadaan järjestää varojen hankkimiseksi yksinomaan yleishyödylliseen toimintaan. Pykälän 2 momentin mukaan rahankeräystä ei saa järjestää selvästi yleistä järjestystä tai turvallisuutta vaarantavan tai lainvastaisen toiminnan rahoittamiseksi.

Pykälän 3 momentissa on lueteltu poikkeuksia, joihin voidaan järjestää rahankeräys, vaikka kyse ei olisikaan 1 momentissa tarkoitettua yleishyödyllisestä tarkoituksesta. Rahankeräys voidaan järjestää muun muassa varojen hankkimiseksi taloudellisissa vaikeuksissa olevan yksittäisen henkilön tai perheen auttamiseen tai varojen hankkimiseksi varhaiskasvatusryhmän, opetusryhmän tai vakiintuneen opinto- tai harrasteryhmän opiskelun tai harrastetoiminnan edistämiseen.

Rahankeräyslupan myöntämisen esteistä säädetään lain 9 §:ssä. Rahankeräyslupaa koskeva hakemus on hylättävä, jos laissa säädetty rahankeräyksen järjestäjä tai keräystarkoitusta

koskevat edellytykset eivät täyty. Hakemus on hylättävä myös, jos hakijan lakisääteiseen toimielimeen tai muuhun johtoon kuuluvaa tai tosiasiallista päätösvaltaa käyttävä henkilö, joka tehtävässään päättää rahankeräyksen järjestämiseen liittyvistä asioista, on viiden hakemuksen saapumispäivää edeltäneen vuoden aikana lainvoimaisella tuomiolla tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen hakemuksen saapumispäivää edeltäneen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, joka on omiaan vaarantamaan rahankeräyksen luotettavuuden tai on omiaan heikentämään luottamusta rahankeräyksen keräystarkoituksen toteutumiseen.

Lisäksi hakemus on hylättävä, jos hakija on toistuvasti tai vakavasti rikkonut aikaisempien rahankeräystensä yhteydessä rahankeräyslakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä.

Hakemus voidaan hylätä, jos hakija on maksukyvytön tai jos hakemuksessa esitetyt ja muut viranomaisen tietojärjestelmistä ilmenneet tiedot huomioon ottaen on perusteltua aihetta olettaa, että hakija ei toimi rahankeräyksestä annettujen säännösten mukaisesti.

Järjestöt voivat saada lahjoituksia myös ilman, että kyse on rahankeräyslaissa tarkoitettusta rahankeräyksestä. Tällä hetkellä tuloverolain 57 §:n mukaan on nimettynä hieman yli 200 tahoa, joista vajaalla 90 on rahankeräyslupa.

Rahankeräyslain mukainen rahankeräyslupa ei ole voimassa Ahvenanmaalla. Rahankeräyksistä Ahvenanmaalla säädetään Ahvenanmaan maakuntalainsäädännössä.

2.3 Järjestökentän talous

Patentti- ja rekisterihallituksen rekisterissä oli tammikuussa 2025 noin 108 600 järjestöä, joista kulttuurialan ja urheilu- ja liikuntajärjestöiksi luokiteltuja oli yhteensä noin 37 300. Vuonna 2022 rahankeräyslupa oli 1 314 järjestöllä, ja lahjoituksia kerättiin noin 290 miljoonaa euroa. Pienkeräysilmoituksen oli tehnyt 954 järjestöä ja kerätty summa noin 2 miljoonaa euroa.

Oikeusministeriön ja Vastuullinen Lahjoittaminen ry:n teettämän tutkimuksen¹ mukaan jäsenmaksut ovat useimmille rahankeräyslupan saaneille kansalaisjärjestöille tärkein lahjoitus- ja tukimuoto. Myös julkinen tuki ja yksityiset lahjoitukset tuovat merkittävän osan rahoituksesta. Lisäksi tapahtumat ja tuotemyynti sekä yritys yhteistyö ovat tärkeimpiä rahoituksen lähteitä noin kolmannekselle järjestöistä. Tutkimukseen oli valittu mukaan neljä ryhmää: kehitysyhteistyö, sosiaali- ja terveysala ja kotimaan hyvinvointi, liikunta-, nuoriso- ja kulttuuriyö sekä ympäristö ja luonnonsuojelu.

Kertalahjoitusten ja säännöllisen lahjoittamisen merkitys järjestöille eroaa selvästi eri ryhmien välillä. Liikunta-, nuoriso- ja kulttuurijärjestöillä lahjoitusten merkitys on selvästi pienempi kuin muilla järjestöillä, ja ne pitävätkin jäsenmaksuja, julkista avustusta sekä yritys yhteistyötä tärkeimpinä lahjoitus- ja tukimuotoina. Sosiaali- ja terveysalan järjestöillä kertalahjoitukset ovat tärkeämpi osa varainhankintaa julkisen avustuksen ja jäsenmaksujen ohella. Ympäristöjärjestöillä lahjoitukset ovat tärkein rahoituksen lähde, ja niiden merkitys on suuri myös kehitysyhteistyöjärjestöillä heti jäsenmaksutulon jälkeen.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on budjettiriihen kirjauksen mukaisesti säätää, että työnantajan työntekijän puolesta rikosasiassa suorittamista neuvonta- ja oikeudenkäyntikuluista ei

¹ Taloustutkimus: Järjestöjen taloudelliset toimintaedellytykset 2024, 10.4.2024, n=120

muodostu työntekijälle veronalaista etuutta, jos työntekijän teko tai laiminlyönti on tapahtunut osana työtehtävien suorittamista. Koska nykytilassa on tulkinnanvaraista, voisiko työnantaja jossain korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöksestä KHO 2023:116 poikkeavassa tilanteessa korvata työntekijän neuvonta- ja oikeudenkäyntikuluja verovapaasti, esityksen tavoitteena on selkeyttää verotuskohtelua myös sellaisissa tilanteissa, joissa työntekijä on syytetyn sijaan asianomistajana tai asiassa on rikosasian sijaan kysymys riita-asiasta tai hallinnollisen seuraamuksen määräämisestä. Esityksen tavoitteena on lisäksi säätää mahdollisimman selkeät edellytykset verovapaudelle, koska ei ole perusteltua, että työnantaja voisi täysin rajoituksetta korvata verovapaasti työntekijän neuvonta- ja oikeudenkäyntikuluja, vaikka teko tai laiminlyönti olisi tapahtunut osana työtehtäviä.

Lahjoitusvähennyksen laajentamisen tavoitteena on kannustaa yksityishenkilöitä ja yhteisöjä lisäämään lahjoituksia ja näin tehostaa järjestöjen mahdollisuuksia hankkia lisää yksityistä rahoitusta. Lahjoitusvähennyksen avulla pyritään lisäämään kohtuullisella julkisen sektorin panostuksella tieteen, taiteen, suomalaisen kulttuuriperinnön säilyttämistä, nuorisotyötä tai -toimintaa, liikuntaa, urheilua tai lasten asemaa tukevaan tai edistävään tarkoitukseen annettuja lahjoituksia, jotka muutoin jäisivät ehkä kokonaan tekemättä.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

Työnantajan maksamat oikeudellisen neuvonnan kustannukset

Esityksessä ehdotetaan, että tuloverolakiin lisättäisiin uusi pykälä, joka koskisi työnantajan maksamia työntekijän oikeudellisen neuvonnan kustannuksia. Pykälä soveltuisi rikosasioiden lisäksi myös riita-asioihin ja hallinnollisten seuraamusten määräämiseen.

Ehdotettava pykälä mahdollistaisi siinä säädettyjen edellytysten täytyessä, että työnantaja voisi kustantaa oikeudellista neuvontaa työntekijälleen verovapaasti. Oikeudellisen neuvonnan kustannuksilla tarkoitettaisiin asian selvittämisestä, esitutkinnasta, syyteharkinnasta, sovintoneuvottelusta ja oikeudenkäynnistä työntekijälle aiheutuvia kustannuksia. Keskeisinä edellytyksinä oikeudellisen neuvonnan kustannusten verovapaudelle säädettäisiin, että

- 1) työnantajalla on intressi maksaa oikeudellisen neuvonnan kustannukset;
- 2) asia on aiheutunut osana työtehtävien suorittamista;
- 3) ei ole ilmeistä, että työntekijän olisi tullut mieltää toimintansa lainvastaiseksi jo tekohetkellä; ja
- 4) työntekijä ei ole saanut korvausta samoista kustannuksista muualta ja työntekijä sitoutuu suorittamaan mahdollisesti myöhemmin muualta saamansa korvauksen työnantajalle.

Säännös muuttaisi korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöksellä KHO 2023:116 linjattua verokohtelua ja selkeyttäisi työnantajan maksaman oikeudellisen neuvonnan kustannusten verokohtelua myös laajemmin. Ehdotettava säännös laajentaisi kustannusten verovapautta myös verrattuna päätöstä edeltäneeseen verotuskäytäntöön, jossa verovapaus oli kytketty oikeudenkäynnin lopputulokseen. Säännöksellä ei kuitenkaan olisi merkitystä sen arvioimisessa, voisiko työntekijä mahdollisesti jossain tilanteessa vähentää kustannukset omassa verotuksessaan, jos työnantaja ei maksaisi kustannuksia.

Lahjoitusvähennys

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lahjoitusvähennystä koskevia säännöksiä. Hallitus päätti kevään 2024 kehysriihessä, että lahjoitusvähennys laajennetaan lahjoituksiin nuoriso-, kulttuuri-, liikunta-, urheilu- ja tietyt ehdot täyttävälle lapsijärjestöille vuodesta 2026 alkaen. Hallituksen linjauksen mukaisesti vähennyskelpoisten lahjoitusten saajajoukkoa laajennettaisiin siten, että vähennyskelpoista olisi tiedettä, taidetta, suomalaisen kulttuuriperinnön säilyttämistä, nuorisotyötä tai -toimintaa, liikuntaa, urheilua tai lasten asemaa tukevaan tai edistävään tarkoitukseen annetut lahjoitukset. Samalla yhtenäistettäisiin yhteisöjen ja luonnollisten henkilöiden lahjoitusvähennysten saajajoukko. Hallituksen linjauksessa mainittu kulttuurijärjestön käsite on hyvin laaja, ja se voisi käsittää lähes mitä tahansa järjestötoimintaa. Kulttuurijärjestön toiminnalla tarkoitettaisiin tässä yhteydessä tieteen, taiteen tai suomalaisen kulttuuriperinnön säilyttämistä edistävää tai tukevaa toimintaa.

Luonnollisten henkilöiden lahjoitusvähennys ehdotetaan muutettavaksi nykyisestä puhtaasta ansiotulosta tehtävästä vähennyksestä verosta tehtäväksi vähennykseksi. Muutoksen seurauksena lahjoitusvähennyksen piiriin tulisivat myös pelkästään pääomatuloja saavat henkilöt, ja vähennyksen vaikutus veron määrään olisi sama tulotasosta riippumatta. Verosta tehtävässä vähennyksessä vähennyksen verotuottoja alentava vaikutus kohdistuisi ensisijaisesti valtion tuloveroon. Koska ei ole tarkoituksenmukaista, että verosta voisi vähentää kaikki lahjoitukset, ehdotetaan, että vähennyskelpoista olisi 30 prosenttia vähennyskelpoisista lahjoituksista ja vähennyksellä säilyisi myös alarajat.

Luonnollisten henkilöiden lahjoitusvähennyksen alarajaa ehdotetaan alennettavaksi nykyisestä 850 eurosta 500 euroon. Yhteisöjen vähennyksessä alarajan ehdotetaan säilyvän nykyisessä 850 eurossa. Raja laskettaisiin nykyiseen tapaan saajakohtaisesti. Tämä tarkoittaisi sitä, että kaikki samalle saajalle verovuoden aikana annetut lahjoitukset laskettaisiin yhteen ja katsottaisiin, ylittyykö säädetty vähimmäismäärä. Vähennykseen nykyisin sisältyvistä saajakohtaisista enimmäismääristä ehdotetaan luovuttavaksi, ja vähennykselle säädettäisiin verovelvolliskohtainen enimmäismäärä. Verovelvolliskohtainen enimmäismäärä olisi perusteltua, koska kyse on verotuesta eikä luonnollisesta vähennyksestä. Luonnollisten henkilöiden lahjoitusvähennystä voisi saada yhteensä 50 000 euroa, jos lahjoitus on annettu tiedettä tai taidetta edistävään tarkoitukseen säännöksessä tarkoitettulle yliopistolle, korkeakoululle tai näiden yhteydessä olevalle yliopistorahastolle. Vähennystä voisi saada enintään 5 000 euroa lahjoituksista, jotka olisi annettu Verohallinnon nimeämälle yhdistykselle tai säätiölle tiedettä, taidetta, suomalaisen kulttuuriperinnön säilyttämistä, nuorisotyötä tai -toimintaa, liikuntaa, urheilua tai lasten asemaa tukevaan tai edistävään tarkoitukseen. Luonnollinen henkilö tai kuolinpesä voisi siten saada verosta tehtävää lahjoitusvähennystä yhteensä enintään 55 000 euroa vuodessa.

Yhteisöjen lahjoitusvähennys säilyisi tulosta tehtävänä vähennyksenä. Myös yhteisöjen lahjoitusvähennykseen ehdotetaan säädettäväksi verovelvolliskohtainen enimmäismäärä. Lahjoitusvähennystä voisi saada yhteensä enintään 250 000 euroa, jos lahjoitus on annettu tiedettä tai taidetta edistävään tarkoitukseen säännöksessä mainitulle yliopistolle, korkeakoululle tai näiden yhteydessä olevalle yliopistorahastolle. Vähennystä voisi saada enintään 50 000 euroa lahjoituksista, jotka olisi annettu Verohallinnon nimeämälle yhdistykselle tai säätiölle tiedettä, taidetta, suomalaisen kulttuuriperinnön säilyttämistä, nuorisotyötä tai -toimintaa, liikuntaa, urheilua tai lasten asemaa tukevaan tai edistävään tarkoitukseen. Yhteisö voisi siten saada tulosta tehtävää lahjoitusvähennystä yhteensä enintään 300 000 euroa verovuodessa. Yhteisö hyötyy tulosta tehtävästä vähennyksestä yhteisöverokannan verran.

Lahjoitusten vähennyskelpoisuus edellyttäisi, että lahja annettaisiin ja myös käytettäisiin lainkohdassa tarkoitettuun toimintaan. Tämän vuoksi lahjan vähennyskelpoisuus edellyttäisi,

että lahjansaaja toimittaa Verohallinnolle tiedot saamistaan vähennyskelpoisista lahjoituksista, niiden antajista ja lahjoitusten käyttötarkoituksesta antamalla verotusmenettelylaissa tarkoitetun vuosi-ilmoituksen. Verohallinto antaisi tarkemmat määräykset tietojen antamistavasta ja -ajankohdasta Verohallinnon päätöksellä yleisestä tiedonantovelvollisuudesta. Vähennyskelpoisuus siis edellyttäisi lahjansaajan Verohallinnolle antamaa vuosi-ilmoitusta. Luonnollisen henkilön ja kuolinpesän ei tarvitsisi itse vaatia vähennystä, vaan tieto vähennyskelpoisista lahjoituksista menisi vuosi-ilmoituksen kautta suoraan esitäytetylle veroilmoitukselle. Verovelvollisella olisi velvollisuus tarkistaa esitäytetty veroilmoitus. Yhteisöt ilmoittaisivat lahjoitukset veroilmoituksellaan kuten nykyisin. Jos saaja ei antaisi vuosi-ilmoitusta, vähennystä ei hyväksyttäisi. Koska vähennyksen edellytyksenä olisi vuosi-ilmoitus, joka annettaisiin yhtenä ilmoituksena koko vuoden aikana saaduista lahjoituksista, ei vähennystä voitaisi huomioida ennakkoperinnässä.

Verohallinto nimeäisi edelleen vähennyskelpoisen lahjoituksen saajat enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Nimeämismenettelyssä luovuttaisiin lahjoitusten verovapauslautakunnan lausuntomenettelystä. Koska vähennyskelpoisten lahjojen saajajoukko laajentuisi nykyisestä huomattavasti, ei lahjoitusten verovapauslautakunnan lausuntomenettely enää toimisi nykyistä vastaavalla tavalla.

Verohallinto voisi nimetä vähennyskelpoisen lahjoituksen saajaksi rekisteröidyn yhdistyksen tai säätiön tai lailla erikseen perustetun julkisoikeudellisen säätiön. Nimettävällä yhdistyksellä tai säätiöllä tulisi olla voimassa oleva rahankeräyslaissa tarkoitettu rahankeräyslupa tai Ahvenanmaalla voimassa oleva rahankeräyslupa, joka on myönnetty yleishyödylliseen tarkoitukseen. Rahankeräysluvassa tulisi olla määrättyä vähintään yhdeksi varojen käyttötarkoitukseksi lahjoitusten vähennyskelpoisuuden edellytykseksi säädetty tarkoitus. Tiettyyn tarkoitukseen myönnetyn rahankeräyslupan lisäksi nimettävällä taholla tulisi olla nimettynä tilintarkastuslaissa (1141/2015) tarkoitettu tilintarkastaja. Säätiöillä tulee olla tilintarkastaja nimettynä jo säätiölain (487/2015) nojalla, mutta myös yhdistysten tulisi nimetä tilintarkastaja, vaikka se ei yhdistyslain (503/1989) nojalla olisi velvollinen sitä tekemään. Hakijan tulisi myös sitoutua antamaan Verohallinnolle tiedot, jotka on säädetty lahjoitusten vähennyskelpoisuuden edellytykseksi.

Verohallinto nimeäisi ulkomaiset yhdistykset ja säätiöt vastaavin edellytyksin kuin suomalaiset yhdistykset ja säätiöt. Koska ulkomainen yhdistys tai säätiö ei voi rahankeräyslain nojalla saada Suomessa rahankeräyslupaa, tulisi ulkomaisten järjestöjen osoittaa, että ne täyttävät rahankeräyslaissa luvulle säädetty edellytykset. Ulkomaisen hakijan tulisi täyttää myös muut nimeämislle säädetty edellytykset. Ulkomaisen yhdistyksen tai säätiön tulisi siten vastata oikeudelliselta muodoltaan suomalaista yhdistystä tai säätiötä ja ulkomaisten nimettyjen tahojen tulisi myös sitoutua antamaan vastaavat ilmoitukset Suomen Verohallinnolle. Verohallinto voisi tarvittaessa pyytää rahankeräyslain soveltamisen osalta lausunnon Poliisihallitukselta.

Nimettäville tahoille ehdotettujen vaatimusten sekä ilmoittamis- ja tiedonantovelvollisuuksien tavoitteena on tehostaa lahjoitusvähennyksen valvontaan sekä verotuen kohdentumista haluttuun tarkoitukseen. Esimerkiksi OECD:n yhteydessä toimiva rahanpesunvastainen toimintaryhmä (FATF) on tunnistanut yleishyödyllisen sektorin (NPO-sektori) rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen kannalta riskiseksi ja edellyttänyt Suomea koskevassa maa-arviossa ottamaan yleishyödylliseen sektoriin kohdistuvat riskit huomioon. Kansallisen NPO-sektorin rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvion vuodelta 2024 (Sisäministeriön julkaisuja 2024:17) mukaan NPO-sektoriin tunnistetaan kohdistuvan useita haavoittuvuuksia. Haasteita liittyy esimerkiksi NPO-sektorin valvontaan, viranomaisten väliseen tietojenvaihtoon ja toiminnan läpinäkyvyyden puutteeseen. Myös Verohallinnossa on tehty selvityksiä ja analysoitu yhdistyksien ja säätiöiden käyttämistä harmaan talouden toiminnassa. Analyysien

tuloksena on havaittu, että erityisesti yhdistyksiä on mahdollista käyttää harmaan talouden toimijoiden työkaluna.

Verohallinto voisi peruuttaa päätöksensä, jos nimetty taho ei enää täyttäisi säädettyjä edellytyksiä. Nimetyn tahon tulisi viivytyksettä ilmoittaa Verohallinnolle, jos sitä koskevissa edellytyksissä tapahtuisi sellaisia muutoksia, jotka vaikuttaisivat sen kelpoisuuteen vastaanottaa vähennyskelpoisia lahjoituksia. Verohallinto antaisi tarkemmat määräykset nimeämismenettelystä.

Lahjansaajalle ehdotettujen ilmoittamis- ja tiedonantovelvollisuuksien laiminlyönnistä voitaisiin määrätä verotusmenettelystä annetun lain 22 a §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu.

4.1 Pääasialliset vaikutukset

4.1.1 Vaikutukset julkiseen talouteen ja veronsaajille

Työnantajan maksamat oikeudellisen neuvonnan kustannukset

Työnantajien maksamien työntekijän oikeudellisen neuvonnan kustannusten määriä on pyritty selvittämään useilta eri tahoilta. Tietoa määristä on kuitenkin ollut saatavissa hyvin rajallisesti. Siten käytettävissä ei ole kattavia tietoja työnantajien maksamien oikeudellisen neuvonnan kustannusten määristä tai siitä, miten niitä on käytännössä käsitelty verotuksessa.

Saatujen tietojen perusteella voidaan kuitenkin arvioida, että tapauksia esiintyy vuosittain jonkin verran ja niiden kustannukset ovat tyypillisesti muutamia tuhansia euroja tai korkeintaan kymmeniä tuhansia euroja. Harvinaisissa yksittäisissä tapauksissa kustannukset voivat kuitenkin olla huomattavasti korkeampia. Ehdotuksella ei arvioida olevan merkittäviä fiskaalisia vaikutuksia.

Lahjoitusvähennys

Vuonna 2023 luonnollisille henkilöille myönnettiin lahjoitusvähennystä 2,5 miljoonaa euroa, mikä alensi verotuottoa noin miljoona euroa. Lahjoitusvähennyksen määrä on vaihdellut vuosittain, ja vuosina 2016–2023 se oli keskimäärin noin 3,7 miljoonaa euroa vuodessa ja verotuki noin 1,5 miljoonaa euroa vuodessa. Lahjoitusvähennys on myönnetty korkeakouluille ja yliopistoille annetuista lahjoituksista, jos niiden tarkoitus on edistää tiedettä tai taidetta. Vähennyksen on tullut olla 850–500 000 euroa, ja vähennys on myönnetty keskimäärin noin 250 henkilölle vuosittain.

Yhteisöt ovat lahjoittaneet eri tarkoituksiin yhteensä keskimäärin noin 53 miljoonaa euroa vuodessa vuosien 2018–2023 aikana. Näistä lahjoituksista noin 10 miljoonaa euroa on annettu lahjoitusvähennykseen oikeuttaviin, tiedettä, taidetta tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoituksiin. Lahjoituksia antaneita yhteisöjä oli keskimäärin vuosittain noin 8 900, joista noin 4 200 sai lahjoitusvähennystä. Verotuottoa vähentävä vaikutus on ollut keskimäärin noin 2 miljoonaa euroa vuodessa.

Rahankeräysten tuotto oli vuonna 2022 noin 290 miljoonaa ja vuonna 2023 noin 238 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 rahankeräyksistä suoraan kulttuuriin, urheiluun ja liikuntaan lahjoitettiin arviolta vain noin 3 miljoonaa euroa, mutta on mahdollista, että näihin kohteisiin suunnattuja lahjoituksia sisältyy myös esimerkiksi alueellisen toiminnan tukemiseen, johon lahjoitettiin arviolta yli 50 miljoonaa euroa. Nuorille ja lapsille suunnattujen lahjoitusten määrää on vaikea

arvioida, sillä niitä ei tilastoida erikseen. Voidaan kuitenkin olettaa, että vähävaraisille suunnatusta tuesta merkittävä osa kohdistuisi lapsiin ja nuoriin, kuten myös osa sosiaali- ja terveysjärjestöille annetuista lahjoituksista. Näihin kohteisiin annettiin arviolta noin 65 miljoonaa euroa. Vuonna 2022 merkittäviä lahjoitusten kohteita olivat myös alueellisen toiminnan tukeminen ja katastrofiapu. Myös näistä lahjoituksista osa on todennäköisesti kohdistunut lapsiperheisiin. Rahankeräyksistä saatujen tietojen ja erilaisten kyselytutkimusten perusteella näyttäisi siltä, että alle kolmasosa lahjoituksista ei tulisi lahjoitusvähennyksen piiriin, kolmannes tulisi hyvin todennäköisesti, ja kolmanneksesta ei ole riittävästi tietoa arvion tekemiseen. Jos oletetaan, että rahankeräyksillä kerätystä keskimääräisestä vuosittaisesta tuotosta kerättäisiin 40 prosenttia lahjoitusvähennyksen piiriin tuleviin kohteisiin, tarkoittaisi se vuoden 2023 keräystuotoista yhteensä noin 95 miljoonan euron lahjoitussummaa.

Laskelmassa on oletettu, että 40–50 prosenttia nykyisistä lahjoituksista annettaisiin vähennykseen oikeuttaviin kohteisiin. Pohjoismaisen Annual Nordic Donor Surveyn 2025 mukaan 18–91-vuotiaista suomalaisista 8 prosenttia lahjoitti säännöllisesti rahaa yhdelle hyväntekeväisyysjärjestölle ja näiden lisäksi 9 prosenttia vähintään kahdelle järjestölle vuosittain. Esimerkiksi 15 euron kuukausilahjoituksella kahdelle järjestölle lahjoittavan vuosisumma olisi 360 euroa. On todennäköistä, että tällä hetkellä yli 500 euron vuotuisia lahjoituksia annetaan melko vähän vain yhdelle järjestölle, mutta voidaan olettaa, että muutoksen jälkeen lahjoituksia sekä keskitetään että nostetaan lahjoitusvähennyksen saamiseksi.

Jos oletetaan, että muutoksen jälkeen 4 prosenttia suomalaisista lahjoittaisi vähintään 500 euroa yhdelle järjestölle ja keskimääräinen vuosilahjoitus olisi 500 euroa (42 euroa kuukaudessa ja nettokustannus lahjoitusvähennyksen jälkeen 350 euroa), koskisi lahjoitusvähennys yhteensä noin 36–45 miljoonan euron lahjoituksia vuosittain. Tällöin 30 prosentin lahjoitusvähennys laskisi verotuottoa noin 11–14 miljoonaa euroa. Jos dynaamiset vaikutukset ovat selvästi voimakkaammat, ja lähes kaikki tällä hetkellä vähintään kahdelle järjestölle säännöllisesti lahjoittavat henkilöt ylittäisivät rajan ja keskimääräinen vähennettävä summa olisi 500 euroa vuodessa, koskisi lahjoitusvähennys noin 73–91 miljoonan euron lahjoituksia ja veronmenetys olisi 22–27 miljoonaa euroa. Veronmenetys riippuu lahjoitusten määristä ja niiden keskittämisestä. Vähennykset kohdistuisivat ensisijaisesti ansiotuloveroon, joten esimerkiksi 15 miljoonan euron veronmenetyksestä noin 10 miljoonaa euroa kohdistuisi valtiolle, 4 miljoonaa euroa kunnille ja noin miljoona euroa Kansaneläkelaitokselle ja seurakunnille.

Yritysten osalta muutos mahdollistaisi lahjoitusvähennyksen saamisen myös liikunnan, urheilun, lasten ja nuorten hyväksi annetuista lahjoituksista. Tarkkaa tietoa yritysten tällä hetkellä muille kuin lahjoitusvähennykseen oikeuttaviin kohteisiin antamista keskimäärin noin 43 miljoonan euron lahjoituksista ei ole. Jos ajatellaan, että yritysten antamista muista lahjoituksista esimerkiksi kolmannes tulisi nyt lahjoitusvähennyksen piiriin, kasvaisi veronmenetys noin 3 miljoonalla eurolla ollen 5 miljoonaa euroa vuodessa. On myös mahdollista, että muutos lisäisi yritysten lahjoituksia lahjoitusvähennykseen oikeuttaviin kohteisiin, mikä nostaisi vastaavasti verotuen määrää. Toisaalta monet muut tukimuodot, kuten sponsorointi ja muu markkinointiyhteistyö ovat jo nyt vähennysoikeuden piirissä, mikä mahdollisesti hillitsee muutoksen aiheuttamaa lahjoitusmäärien kasvua.

Lahjoitusvähennykseen ehdotettavien muutosten vuositason verotuottomenetyksen arvioidaan olevan luonnollisten henkilöiden osalta noin 11–27 miljoonaa euroa ja yhteisöjen osalta noin 3 miljoonaa euroa. Arvioon liittyy kuitenkin merkittäviä epävarmuuksia, sillä vähennyksen vaikutus verotuottoihin riippuu olennaisesti siitä, miten lahjoitusten saajat reagoivat toimialarajaukseen rahankeräysten järjestämisessä, miten nykyiset lahjoittajat reagoivat

vähennyksen laajentumiseen, miten paljon mukaan tulee uusia lahjoittajia ja miten paljon lahjoituksia keskitettäisiin vähennyskelpoiseen toimintaan.

4.1.2 Vaikutukset järjestöille

Lahjoitusvähennyksen laajentaminen vain tietyille sektoreille lisää todennäköisesti lahjoituksia näille tahoille, ja voi myös vähentää muiden järjestöjen saamia lahjoituksia nykytasosta. Järjestöt myös luultavasti tarkentavat rahankeräystensä kohteiden määrittelyä niin, että mahdollisimman suuri osa lahjoituksista tulisi lahjoitusvähennyksen piiriin. Luonnollisilla henkilöillä on selvä kannustin kohdentaa lahjoituksia yksittäisille vähennykseen oikeuttaville järjestöille niin, että 500 euron järjestökohtainen raja ylittyy.

Lahjoitusvähennyksen laajentamisen nuoriso-, kulttuuri-, liikunta-, urheilu- ja tietyt ehdot täyttävälle lapsijärjestöille tehtäviin lahjoituksiin lisää todennäköisesti lahjoituksia näille tahoille. Oikeusministeriön ja Vala ry:n alkuvuodesta 2024 teettämän tutkimuksen² mukaan kertalahjoitukset ovat olleet merkittävä rahoituslähde näistä vain 20 prosentille kyselyyn vastanneista järjestöistä, ja säännölliset lahjoitukset vain 7 prosentille järjestöistä.

Lahjoitusvähennyksen laajentaminen parantaa todennäköisesti myös muiden järjestöjen, kuten sosiaalihuoltoon ja terveyteen sekä vähänvaraisten tukemiseen liittyvien järjestöjen toimintaedellytyksiä, siltä osin kuin toiminta liittyy erityisesti lapsiin ja nuoriin.

Siltä osin kuin muutos lisää yleisesti lahjoitusten antamista, ei sillä ole vaikutusta laajennuksen ulkopuolelle jääville järjestöille. On kuitenkin mahdollista, että lahjoitukset suuntautuvat muutoksen jälkeen muiden kohteiden sijaan enemmän niihin, joista lahjoitusvähennyksen saa. Tältä osin muutos heikentäisi ulkopuolelle jäävien järjestöjen taloudellista tilannetta.

Luonnolliset henkilöt voivat tällä hetkellä vähentää tuloistaan yliopistoille ja korkeakouluille tehdyt lahjoitukset tietyin ehdoin. Verotuen suuruus on tällöin ollut marginaaliveroprosentin mukainen osuus lahjoituksesta. Lahjoitusvähennys ehdotetaan jatkossa tehtäväksi veroista 30 prosentin suuruisena, jolloin lahjoitusvähennys henkeä kohden pienenee useimmilla lahjoittajilla, mikä saattaa jossain määrin vähentää lahjoituksia. Toisaalta jatkossa lahjoitusvähennyksen voi saada myös pääomatuloista, mikä saattaa lisätä lahjoitusten määrää.

Lahjoitusvähennyksen laajentaminen lisää hallinnollisia kustannuksia niillä järjestöillä, jotka täyttävät vaaditut ehdot ja keräävät rahaa vähennykseen oikeuttaviin kohteisiin. Niiden tulee hakea pääsyä vähennykseen oikeuttavien lahjoitusten vastaanottajaksi. Lisäksi niiden tulee jo lahjoitushetkellä kerätä lahjoittajien yksilöintitiedot vähennykseen oikeuttavien lahjoituskohhteiden osalta, ja ilmoittaa lahjoittajat ja lahjoitetut summat vuosittain Verohallinnolle. Tämä edellyttää muutoksia tietojärjestelmiin, mikä erityisesti pienemmille järjestöille voi olla merkittävä kustannus. Lisäksi keräysten järjestämisessä tulee tarkemmin eritellä tuotot vähennykseen oikeuttaviin kohteisiin ja niihin, jotka eivät sitä ole. Muutos voi myös kannustaa pienempiä vähennyksen piiriin tulevia järjestöjä muodostamaan yhteenliittymiä, mikä hillitsee alkuvaiheen jälkeen hallinnollisia kustannuksia, ja parantaa mahdollisuuksia saada yhteensä 500 euron ylittäviä lahjoituksia.

² Taloustutkimus: Järjestöjen taloudelliset toimintaedellytykset 2024, 10.4.2024. Kyseistä ryhmää edustavien vastaajien lukumäärä oli 30.

Monialajjärjestöille tulee uusia hallinnollisia kustannuksia keräysten järjestämisestä, sillä keräykset ja lahjoitukset täytyy eritellä vähennykseen oikeuttaviksi ja ei-oikeuttaviksi. Järjestöille täytyy myös olla selvää, millä periaatteilla lahjoitusvarat jaetaan.

4.1.3 Vaikutukset yrityksille

Työnantajan maksamat oikeudellisen neuvonnan kustannukset

Ehdotettu säännös mahdollistaisi sen, että työnantajat voisivat tarjota työntekijälleen oikeudellista neuvontaa matalammalla kynnyksellä, koska työnantaja voisi säännöksen soveltuessa korvata työntekijän oikeudellisen neuvonnan kustannuksia nykytilasta poiketen verovapaasti. Säännös myös selkeyttäisi työnantajan maksaman oikeudellisen neuvonnan kustannusten verotuskohtelua.

Lahjoitusvähennys

Yritykset tekevät myös muuta yhteistyötä järjestöjen kanssa, kuten sponsorointiyhteistyötä, tavara- tai tuotelahjoituksia ja markkinointiyhteistyötä. Taloustutkimuksen kyselyn³ mukaan pienistä ja keskisuurista yrityksistä 53 prosenttia ilmoitti tekevänsä järjestöyhteistyötä tai antavansa lahjoituksia hyväntekeväisyyteen. Vastaavasti yritys yhteistyötä yhden tai useamman yrityksen kanssa ilmoitti tekevänsä keskimäärin 62 prosenttia järjestöistä, mukaan lukien lähes kaikki suurimmat järjestöt⁴. Lisäksi keskimäärin 28 prosenttia järjestöistä olisi kiinnostunut yhteistyöstä. Yritysyhteistyön listaavat tärkeimmiksi tukimuodoiksi 47 prosenttia liikunta-, nuoriso- ja kulttuurialan järjestöistä, 40 prosenttia ympäristöjärjestöistä ja 35 prosenttia sosiaali- ja terveysalan järjestöistä. Kehitysyhteistyössä osuus oli vain 5 prosenttia järjestöistä.

Yhteisöjen lahjoitusvähennys sallii lahjoitusten vähentämisen jo nyt tiedettä, taidetta tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoituksiin. Lahjoitusvähennyksen laajentaminen koskisi yritysten osalta siis erityisesti nuoriin, lapsiin, liikuntaan ja urheiluun tehtäviä lahjoituksia. Lahjoitusvähennyksen laajentaminen keventää yritysten verotusta siltä osin, kun lahjoitukset on tehty vähennykseen oikeuttaviin kohteisiin. On myös mahdollista, että yritykset muuttavat tukitapaa muista yhteistyön muodoista suoriin lahjoituksiin tai siirtävät lahjoitusten painopistettä muilta kohteilta vähennykseen oikeuttaviin kohteisiin.

Esityksen ei arvioida lisäävän merkittävästi yritysten hallinnollisia kustannuksia, sillä yhteisöt ilmoittavat jo nyt antamansa lahjoitukset elinkeinotoiminnan veroilmoituksessa.

4.1.4 Vaikutukset työntekijöille ja kotitalouksille

Työnantajan maksamat oikeudellisen neuvonnan kustannukset

Ehdotettu säännös parantaisi työntekijöiden asemaa, kun työnantajat voisivat säännöksen soveltuessa korvata työntekijän oikeudellisen neuvonnan kustannuksia nykytilasta poiketen verovapaasti. Säännös myös selkeyttäisi työnantajan maksaman oikeudellisen neuvonnan kustannusten verotuskohtelua. Työntekijöiden mahdollisuus saada ja ottaa vastaan oikeudellista neuvontaa paranisi, koska yksittäisissä tapauksissa kustannukset voivat olla työntekijän kannalta merkittäviä. Tämä edesauttaisi työntekijöiden oikeusturvan toteutumista.

³ Taloustutkimus kesäkuu 2024, Suomalainen yritys tukijana, n=300

⁴ Taloustutkimus: Järjestöjen taloudelliset toimintaedellytykset 2024, 10.4.2024, n=120

Lahjoitusvähennys

Vuonna 2023 suomalaiset lahjoittivat hyväntekeväisyyteen noin 238 miljoonaa euroa. Pohjoismaisen lahjoittajatutkimuksen⁵ mukaan noin 50 prosenttia vuonna 2025 vastanneista suomalaisista kertoi lahjoittavansa rahaa järjestöille, ja näistä 18 prosenttia oli säännöllisiä lahjoittajia. Lisäksi 15 prosenttia kertoi osallistuvansa rahalahjoitusten sijaan muulla tavoin, kuten vapaaehtoistyöllä tai tavaralahjoituksilla. Tukea annettiin eniten heikoimmassa asemassa olevien auttamiseen kotimaassa (36 prosenttia vastaajista) ja seuraavaksi eniten humanitaariseen apuun ja katastrofiapuun (26 prosenttia) sekä kehitysapuun (20 prosenttia vastaajista). Lahjoitusvähennyksen piiriin tulevien kohteiden osalta 12 prosenttia vastanneista ilmoitti lahjoittaneensa liikuntaan ja urheiluun, 3 prosenttia vastanneista oli antanut lahjoituksen taiteelle ja kulttuurille ja 6 prosenttia vastanneista tieteelle ja tutkimukseen. On myös todennäköistä, että merkittävä osa niistä lahjoituksista, jotka on annettu heikoimmassa asemassa olevien auttamiseen kotimaassa, koskisi esimerkiksi lapsiperheitä ja tulisi näin lahjoitusvähennyksen piiriin.

Taloustutkimuksen tammi-helmikuussa 2024 tekemän Hyväntekeväisyystutkimuksen mukaan pienten lahjoitusten antajissa on selvästi enemmän naisia kuin miehiä, mutta muuten suuria eroja lahjoittajien määrässä tulotason, ikäryhmän tai koulutustason osalta ei näytä olevan. Korkeasti koulutettujen, keski- ja hyvätuloisten sekä eläkeikäisten suomalaisten antamat vuosittaiset lahjoitussummat olivat kuitenkin jonkin verran suurempia. Korkeasti koulutetuista henkilöistä 19 prosenttia ja yli 55 000 euroa vuodessa ansaitsevissa kotitalouksissa asuvista 16 prosenttia lahjoitti yli 200 euroa vuodessa hyväntekeväisyyteen, kun vastaavat muun koulutustaustan tai pienempituloisten kotitalouksien osuudet olivat 7 ja 6 prosenttia. Lahjoitusvähennys kohdistuisi tämänhetkisten lahjoitusten perusteella siis enemmän keski- ja hyvätuloihin kotitalouksiin. Toisaalta voidaan ajatella, että esimerkiksi kotimaan heikommassa asemassa oleville tahoille annetut lahjoitukset hyödyttävät erityisesti pienituloisia.

4.1.5 Vaikutukset verotukiin

Työnantajan maksamien oikeudellisen neuvonnan kustannusten verovapaus olisi uusi verotuki. Tuelle ei pystytä laskemaan euromääräistä arvoa, mutta määrä arvioidaan kokonaisuutena vähäiseksi.

Lahjoitusvähennyksen verotuki on tällä hetkellä noin 3 miljoonaa euroa vuosittain. Muutos kasvattaisi verotuen määrää noin 11–27 miljoonalla eurolla.

4.1.6 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Työnantajan maksamat oikeudellisen neuvonnan kustannukset

Ehdotettu säännös ei edellytä Verohallinnolta järjestelmämuutoksia. Säännös aiheuttaisi kuitenkin tarpeen päivittää Verohallinnon ohjeistusta.

Lahjoitusvähennys

Ehdotetut muutokset aiheuttaisivat Verohallinnolle tietojärjestelmäkustannuksia sekä lisäisivät virkailijatyötä ohjauksessa ja valvonnassa. Lisäksi muutoksen voimaan tultua asiakkaiden

⁵ Annual Nordic Donor Survey 2025, Suomen tulokset. Lahjoittaminen oli kasvanut verrattuna 2024 selvitykseen.

neuvontatarpeen arvioidaan väliaikaisesti kasvavan. Myös nimeämispäätöksiä koskevien hakemusten määrä tulee nousemaan nykyisestä, mikä lisää nimeämispäätöksiin liittyvää Verohallinnon hallinnollista työtä. Toisaalta lahjoitusten verovapauslautakunnan lausuntomenettelystä luovutaan.

Tietojärjestelmien muutoksen toteutuksen Verohallinnon ulkoisten henkilöstökustannusten ennustetaan olevan alustavan arvion perusteella vähintään 350 000 euroa ja enintään 480 000 euroa.

Tietojärjestelmien muutoksen toteutuksen Verohallinnon henkilöstömenojen ennuste on alustavan arvion perusteella vähintään 73 000 euroa (215 henkilötyöpäivää) ja enintään 99 000 euroa (290 henkilötyöpäivää).

Näissä olisi kyse kertaluonteisista kustannuksista. Lisäksi tulisi ylläpitokuluja 7 vuoden aikana noin 48 000 euroa.

Lahjoitusvähennyksen laajentaminen saattaa lisätä rahankeräysten määrää, millä voi olla vaikutuksia Poliisihallitukselle osoitettujen rahankeräyslupia koskevien hakemusten määrään.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Työnantajan maksamat oikeudellisen neuvonnan kustannukset

Budjettiriihen kirjauksen toteuttamiseksi ei ole muuta toteuttamisvaihtoehtoa kuin asiasta säättäminen tuloverolaissa. Säännöksen kattavuus voisi olla suppeampi kuin ehdotetussa säännöksessä, joka on kattavampi kuin budjettiriihen kirjaus. Tällöin oikeustila jäisi kuitenkin monien eri tilanteiden osalta tulkinnanvaraiseksi, mikä johtaisi epävarmuuteen ja uuden oikeuskäytännön tarpeeseen. Tämän vuoksi ehdotettu kattavampi säännös on tarkoituksenmukaisempi vaihtoehto.

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Lahjoitusvähennys

Luonnollisten henkilöiden tuloverotuksessa vähennys voidaan toteuttaa joko tulosta tehtävänä vähennyksenä tai verosta tehtävänä vähennyksenä. Eriytetyssä tuloverojärjestelmässä tulosta tehtävä vähennys voidaan toteuttaa joko ansiotuloista tehtävänä vähennyksenä tai pääomatuloista tehtävänä vähennyksen. Verosta tehtävä vähennys tehdään yleensä ensisijaisesti valtion tuloverosta ja tämän jälkeen muista veroista niiden määrien suhteessa. Jos verot eivät riitä vähennyksen tekemiseen, verovähennystä ei siltä osin voi hyödyntää.

Tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuvat menot vähennetään tuloista. Ne ovat niin sanottuja luonnollisia vähennyksiä ja niiden vähentäminen tuloista toteuttaa nettotulon verotuksen periaatetta. Tämä tarkoittaa sitä, että verotus kohdistuu tuloon, josta on vähennetty luonnolliset vähennykset. Verotukia on toteutettu puhtaasta ansiotulosta tehtävinä vähennyksinä tai verosta tehtävänä vähennyksenä. Nykyinen luonnollisten henkilöiden lahjoitusvähennys on puhtaasta ansiotulosta tehtävä vähennys. Ansiotuloista tehtävän vähennyksen kautta myönnettävä yhteiskunnan tuki kohdistuu eri suuruksena eri tulotasolle. Tämä johtuu siitä, että ansiotuloista tehtävästä vähennyksestä saatava euromääräinen hyöty on verovelvollisen marginaaliveroprosentin osuus vähennyksen määrästä. Nykyistä lahjoitusvähennystä ei myöskään pysty hyödyntämään, jos henkilöllä on esimerkiksi vain

pääomatuloja. Erityisesti lahjoitusvähennyksen tavoitteiden kannalta tällä voidaan arvioida olevan merkitystä, koska pääomatulonsaajilla voi olla myös lahjoitushalukkuutta.

Luonnollisten henkilöiden lahjoitusvähennys päädyttiin valmistelevaan verosta tehtävänä vähennyksenä, koska se tuo vähennyksen piiriin myös pelkkää pääomatuloa saavat henkilöt ja verotuki kohdistuu verovelvollisille samansuuruisena tulotasosta riippumatta.

Yhteisöjen verotuksessa lahjoitusvähennys säilyisi tulosta tehtävänä vähennyksenä ja siitä säädettäisiin edelleen tuloverolaissa. Yhteisöjen verotuksessa lahjoituksia pidetään voiton käyttönä eivätkä ne näin ollen ole tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuvia elinkeinotoiminnan menoja. Elinkeinotulon verottamisesta annetussa laissa (360/1968; EVL) määritellään elinkeinotoiminnan tulos, minkä vuoksi lahjoitusvähennystä koskeva säännös on sijoitettu erityissäännöksenä tuloverolakiin.

Valmistelun aikana on selvitetty lahjoitusten vähennyskelpoisuutta myös ehdotettua laajemmin. Vähennyskelpoisen lahjoituksen saajajoukon laajentaminen esimerkiksi kaikkiin yhdistyksiin ja säästöihin, joilla on rahankeräyslupa, olisi sinänsä saajajoukon määrittämisen kannalta nyt ehdotettavaa rajausta selkeämpi. Tässä vaihtoehdossa saajajoukosta tulisi kuitenkin hyvin laaja, mikä voisi tehdä vähennyksestä vaikeasti hallittavan. Lisäksi sillä olisi merkittäviä vaikutuksia myös vähennyksen verotuottoja alentavaan vaikutukseen. Jos vähennys myönnettäisiin kaikille rahankeräyslupan omaaville järjestöille ilman toimialakohtaisia rajoja, lahjoitusvähennyksen laajentamisen aiheuttama verotuottomenetyt olisi kokonaisuudessaan luonnollisten henkilöiden lahjoitusvähennyksen osalta noin 30–60 miljoonaa euroa ja yhteisöjen lahjoitusvähennyksen osalta noin 9 miljoonaa euroa. Vähennyskelpoisten lahjoitusten saajajoukon laajentamista ei siten pidetty tässä yhteydessä tarkoituksenmukaisena.

5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot

Useammassa valtiossa on käytössä lahjoitusvähennys tietyin edellytyksin. Seuraavassa on tarkasteltu muutamien Euroopan valtioiden lahjoitusvähennyksiä. Eri valtioiden lahjoitusvähennyksiä on tarkasteltu esimerkiksi Philantropy Europe Associationin julkaisussa [Analysing the legal environment for philanthropy in Europe - Philea](#). Lisäksi lähteenä on käytetty kyseisten maiden veroviranomaisten verkkosivuja.

Ruotsi

Ruotsissa luonnolliset henkilöt voivat tietyin edellytyksin vähentää verosta antamiaan lahjoituksia. Vähennyskelpoista on rahalahjoitukset, jotka on annettu sosiaalista avustamista tai tieteen tutkimuksen edistämiseksi Verohallinnon nimeämälle organisaatiolle.

Verosta vähennetään 25 prosenttia lahjan määrästä. Yhden lahjoituksen on oltava vähintään 200 kruunua ja vuoden aikana on lahjoitettava yhteensä vähintään 2 000 kruunua yhdelle tai useammalle hyväksytylle vastaanottajalle. Verosta tehtävää vähennystä voi saada enintään 3 000 kruunua vuodessa, joka tulee täyteen yhteensä 12 000 kruunun lahjoituksilla.

Lahjanantajan tulee antaa lahjoituksen yhteydessä tarvittavat tiedot lahjansaajalle, joka ilmoittaa Verohallinnolle saamansa lahjoitukset. Anonyymisti annetut lahjoitukset eivät ole vähennyskelpoisia.

Verohallinto nimeää hakemuksesta yleishyödyllisen yhdistyksen, säätiön tai rekisteröidyn uskonnollisen yhdyskunnan vähennyskelpoisen lahjoituksen saajaksi. Myös ulkomaiset

vastaavat organisaatiot voidaan nimetä vastaavin edellytyksin. Edellytyksenä on, että ulkomainen organisaatio sijaitsee Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai valtiossa, jonka kanssa Ruotsilla on tietojenvaihtoa koskevan artiklan sisältävä verosopimus tai sopimus tietojenvaihdosta veroasioissa.

Norja

Norjassa voi vähentää tulosta vähintään 500 kruunun lahjoituksen, joka on annettu Verohallinnon hyväksymälle yleishyödylliselle järjestölle. Vähennyksen enimmäismäärä on 25 000 kruunua. Verohallinnon nimeämä järjestö voi olla joko norjalainen tai muualle Euroopan talousalueelle sijoittunut organisaatio. Vähennys koskee luonnollisia henkilöitä ja yrityksiä.

Kotimaiset organisaatiot ilmoittavat saamansa lahjoitukset Verohallinnolle. Jos ilmoitusta ei ole annettu, lahjoitus ei ole vähennyskelpoinen. Ulkomaiset järjestöt eivät ilmoita saamiaan lahjoituksia, vaan näiden osalta verovelvollinen vaatii vähennystä itse.

Tanska

Tanskassa voi saada tulosta tehtävän vähennyksen lahjoituksista, jotka on annettu Verohallinnon nimeämälle organisaatioille. Verohallinto voi nimetä vastaavin edellytyksin myös ulkomaisen organisaation. Vähennyksen enimmäismäärä on 19 000 kruunua. Enimmäismäärä ei koske tieteellisen tutkimuksen hyväksi annettuja lahjoituksia eli niitä voi vähentää myös tätä enemmän. Vähennyksessä ei ole vähimmäismäärää. Vähennys koskee luonnollisia henkilöitä ja yrityksiä.

Pidemmäksi aikaa sitoutuvia lahjoittajia koskee erityissäännökset. Tanskassa on mahdollisuus sitoutua 10 vuoden kuukausilahjoittamiseen tietyille järjestöille, jolloin vähennys on 15 prosenttia tuloista, mutta voi tuloista riippumatta olla vähintään 15 000 kruunua.

Lahjansaajan tulee ilmoittaa saamansa lahjoitukset Verohallinnolle. Lahjanantajan tulee antaa lahjansaajalle lahjoituksen yhteydessä tarvittavat tiedot, jotta lahjansaaja voi antaa kyseisen ilmoituksen.

Saksa

Saksassa voi vähentää tulosta veroviranomaisen yleishyödylliseksi hyväksymälle organisaatiolle annettuja lahjoituksia, joiden on täytettävä useita kriteerejä. Tietyin edellytyksin on mahdollista vähentää myös lahjoitukset ulkomaille sijoittautuneelle organisaatiolle. Ulkomaisen organisaation tulee vastata kotimaista organisaatiota. Vähennys koskee raha- ja tavaralahjoituksia.

Luonnollinen henkilö voi vähentää lahjoituksia enintään 20 prosenttia vuotuisista tuloistaan. Jos määrä ylittyy, ylimenevä osa voidaan siirtää tuleville vuosille. Yrityksillä vähennyksen enimmäismäärä on 20 prosenttia vuotuisesta tulosta tai 0,4 prosenttia liikevaihdon ja palkkojen yhteismäärästä. Verovelvollinen vaatii vähennystä itse omassa veroilmoituksessaan.

Itävalta

Tiettyihin säädettyihin tarkoituksiin annetut lahjoitukset ovat vähennyskelpoisia. Vähennyskelpoista ovat esimerkiksi tieteen tai taiteen tukemiseen annetut lahjoitukset. Tietty organisaatiot on mainittu suoraan edellytykset täyttäviksi organisaatioiksi. Muiden tulee hakea

nimeämistä Wienin veroviranomaiselta. Ulkomaiset EU/ETA valtioissa sijaitsevat organisaatiot voidaan nimetä vastaavin edellytyksin. Vähennyksen enimmäismäärä on 10 prosenttia vuotuista tuloista. Vähennys koskee yritysten ja luonnollisten henkilöiden antamia lahjoituksia.

Säätiöille annettavat lahjoitukset ovat tietyin edellytyksin vähennyskelpoisia 500 000 euroon asti viiden vuoden aikana.

6 Lausuntopalaute

[täydentyy myöhemmin]

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.1 Tuloverolaki

57 §. Yhteisöjen lahjoitusvähennys. Koska pykälässä säädetään yhteisöjen lahjoitusvähennyksestä, ehdotetaan pykälän otsikko muutettavaksi vastamaan pykälän sisältöä.

Pykälän 1 momentin 1 kohdassa säädettäisiin julkista rahoitusta saavalle yliopistolle ja korkeakoululle tai näiden yhteydessä olevalle yliopistorahastolle annettujen lahjoitusten vähennyskelpoisuudesta. Jotta säännös olisi varmasti yhteensopiva pääomien vapaata liikkuvuutta koskevien EU-säännösten kanssa, ehdotetaan saajajoukkoa laajennettavaksi myös Euroopan talousalueen ulkopuolella sijaitsevalle yliopistolle tai korkeakoululle annettuihin lahjoituksiin, jos Suomi on sopinut valtion kanssa viranomaisten välisestä tietojenvaihdosta veroasioissa ja tietojenvaihto tosiasiallisesti myös toteutuu. Vähennyskelpoista olisi tiedettä tai taidetta edistävään tarkoitukseen annetut lahjoitukset. Lainkohta yhtenäistettäisiin luonnollisten henkilöiden lahjoitusvähennyksen kanssa, jolloin kohdasta ehdotetaan poistettavaksi valtiolle tieteen, taiteen tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoitukseen annettujen lahjoitusten vähennyskelpoisuus. Valtio kerää tulot yleiskatteellisilla verotuloilla ja eduskunta päättää ylintä budjettivaltaa käyttävänä tahona valtion varojen käytöstä. Valtiolla voi lahjoittaa rahaa Valtiokonttorin kautta ja valtiolle annettavat lahjoitukset menevät yleiskatteellisina tuloina valtion menojen kattamiseen.

Pykälän 1 momentin 2 kohdassa säädettäisiin nykyiseen tapaan Verohallinnon nimeämille yhdistyksille ja säätiöille annettavien lahjoitusten vähennyskelpoisuudesta. Vähennyskelpoisten lahjoitusten saajajoukkoa ehdotetaan laajennettavaksi siten, että vähennyskelpoista olisi nykyisten tieteen, taiteen tai suomalaisen kulttuuriperinnön säilyttämistä edistävään tarkoitukseen annettavien lahjoitusten lisäksi nuorisotyötä tai -toimintaa, liikuntaa, urheilua tai lasten asemaa tukevaan tai edistävään tarkoitukseen annetut lahjoitukset. Säännöksessä nykyisin käytetty suomalaisen kulttuuriperinteen käsite muutettaisiin vastaamaan alalla nykyisin vakiintuneesti käytettyä suomalaisen kulttuuriperinnön käsitettä. Verohallinto edelleen nimeäisi vähennyskelpoisten lahjoitusten saajat, ja nimeämismenettelystä säädettäisiin uudessa 57 a §:ssä.

1 momentin 1 ja 2 kohdista ehdotetaan molemmista poistettavaksi lahjoituksen enimmäismäärää koskevat säännökset, koska vähennykseen ehdotetaan otettavaksi käyttöön verovelvolliskohtainen enimmäismäärä. Säännös sisältäisi edelleen saajakohtaisen vähimmäismäärän, joka ehdotetaan säilytettäväksi nykyisessä 850 eurossa. Alaraja laskettaisiin nykyiseen tapaan saajakohtaisesti siten, että verovuoden aikana samalle saajalle annetut lahjoitukset laskettaisiin yhteen ja jos vähimmäismäärä ylittyisi, olisi koko määrä vähennyskelpoista vähennyksen enimmäismäärä huomioiden.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin lahjoituksen vähentämisen edellytykseksi se, että lahjansaaja myös käyttää saamansa lahjoituksen tuloverolaissa vähennyskelpoiseksi hyväksytyyn käyttötarkoitukseen. Lahjan vähentäminen siten edellyttäisi, että lahja annetaan ja se myös käytetään tieteen, taiteen, suomalaisen kulttuuriperinnön säilyttämistä, nuorisotyötä tai -toimintaa, liikuntaa, urheilua tai lasten asemaa tukevaan tai edistävään tarkoitukseen.

Jo nykyisin Verohallinnon nimeämän tahon on toimitettava vuosittain Verohallinnolle tiedot saamistaan vähennyskelpoisista lahjoituksista, niiden antajista ja siitä, mihin tarkoitukseen lahjoitus on käytetty. Nämä tiedot on koottu pääasiassa lahjansaajien veroilmoituksilla esimerkiksi erillisellä liitteellä. Yliopistot ja korkeakoulut antavat Verohallinnolle tietoja luonnollisilta henkilöiltä saamistaan lahjoituksista verotusmenettelystä annetun lain 16 §:n 13 momentin perusteella. Pykälän 2 momentissa ehdotetaan lahjoituksen vähentämisen edellytykseksi se, että lahjoituksensaaja toimittaa Verohallinnolle tiedot saamistaan 1 momentissa tarkoitetuista lahjoituksista, niiden antajista ja siitä, mihin tarkoitukseen lahjoitus on käytetty antamalla verotusmenettelylaissa tarkoitetun vuosi-ilmoituksen. Jos lahjansaaja ei olisi antanut tietoja Verohallinnolle, lahjanantaja ei voisi vähentää lahjoitusta verotuksessaan. Lahjanantajan tulee näin ollen antaa lahjansaajalle lahjoituksen yhteydessä tarvittavat tiedot ilmoituksen antamiseksi. Anonyymisti annetut lahjoitukset eivät olisi verotuksessa vähennyskelpoisia. Verohallinto antaisi tarkemmat määräykset tietojen antamistavasta ja -ajankohdasta nykyiseen tapaan Verohallinnon päätöksellä yleisestä tiedonantovelvollisuudesta. Käytännössä tiedot annettaisiin jatkossakin nykyiseen tapaan sähköisellä vuosi-ilmoituksella. Hallinnollisen taakan keventämiseksi ilmoitusta ei annettaisi kaikista lahjoituksista erikseen, vaan jokaisen lahjanantajan osalta annettaisiin yksi vuosi-ilmoitus, joka sisältäisi kyseisen lahjanantajan antamat vähennyskelpoiset lahjoitukset. Jos samalta lahjanantajalta saadut lahjoitukset jäisivät verovuoden aikana alle 850 euron, ne eivät olisi vähennyskelpoisia lahjoituksia eikä vuosi-ilmoitusta tarvitsisi tällöin antaa. Vaatimus vuosi-ilmoituksesta tehostaisi lahjoitusvähennyksen valvontaa sekä verotuen kohdentumista haluttuun tarkoitukseen.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin yhteisöjen lahjoitusvähennyksen verovelvolliskohtaisesta enimmäismäärästä. Pykälän 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen lahjoitusten verovuosikohtaiseksi enimmäismääräksi ehdotetaan 250 000 euroa verovuodessa ja 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen lahjoitusten verovuosikohtaiseksi enimmäismääräksi 50 000 euroa verovuodessa.

57 a §. Nimeäminen vähennyskelpoisen lahjoituksen saajaksi. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 57 a §, jossa säädettäisiin vähennyskelpoisten lahjoitusten saajien nimeämismenettelystä.

Pykälän 1 momentin mukaan Verohallinto edelleen nimeäisi hakemuksesta sellaiset yhdistykset ja säätiöt, jotka olisivat oikeutettuja vastaanottamaan vähennyskelpoisia lahjoituksia. Nimeämis päätös koskisi sekä luonnollisilta henkilöiltä ja kuolinpesiltä saatuja lahjoituksia että yhteisöiltä saatuja lahjoituksia. Nimeäminen tapahtuisi enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Lahjoitusten verovapauslautakunnasta luovuttaisiin, joten Verohallinnon ei enää tarvitsisi pyytää lausuntoa lahjoitusten verovapauslautakunnalta ennen nimeämis päätöksen tekemistä. Nimeäminen tulisi voimaan Verohallinnon päätöksellä, ja vain nimeämisen voimassa olon aikana annetut lahjoitukset olisivat vähennyskelpoisia. Nimeämisä ei tehtäisi takautuvasti. Verohallinto ylläpitäisi julkista listaa tahoista, joilla on voimassa oleva nimeämis päätös.

Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi edellytyksistä, jotka nimettävän tahon tulisi täyttää. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan nimettävän tahon tulisi olla rekisteröity yhdistys, säätiö tai lailla erikseen perustettu julkisoikeudellinen säätiö, jonka kotipaikka sijaitsee Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai sellaisessa Euroopan talousalueen ulkopuolella

sijaitsevassa valtiossa, jonka kanssa Suomi on sopinut viranomaisten välisestä tietojenvaihdosta veroasioissa ja tietojenvaihto tosiasiallisesti myös toteutuu. Nimettävien tahojen kansainvälinen ulottuvuus ehdotetaan siten laajennettavaksi myös niihin Euroopan talousalueen ulkopuolisiin valtioihin sijoittautuneisiin yhdistyksiin ja säätiöihin, joiden kanssa Suomi on sopinut tietojenvaihdosta veroasioissa ja tietojenvaihto myös tosiasiaa toteutuu. Tällä varmistettaisiin, että sääntely ei olisi ristiriidassa pääomien vapaata liikkuvuutta koskevien EU-säännösten kanssa. Esimerkiksi Kansallisgalleria olisi säännöksessä mainittu lailla erikseen perustettu julkisoikeudellinen säätiö.

Ehdotetun 2 kohdan mukaan hakijalla tulisi olla voimassa oleva rahankeräyslain mukainen yleishyödylliseen toimintaan myönnetty rahankeräyslupa. Ahvenanmaalla voimassa oleva Ahvenanmaan maakuntalain mukainen rahankeräyslupa rinnastettaisiin tässä yhteydessä rahankeräyslain mukaiseen rahankeräyslupaan. Rahankeräyslupa tulisi olla myönnetty nimenomaan rahankeräyslain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuun yleishyödylliseen toimintaan. Esimerkiksi 6 §:n 3 momentin 6 kohdassa tarkoitettua rahankeräyksessä varojen hankkimiseksi taloudellisissa vaikeuksissa olevan yksittäisen henkilön tai perheen auttamiseen tai 7 kohdassa tarkoitettua rahankeräyksessä varojen hankkimiseksi varhaiskasvatusryhmän, opetusryhmän tai vakiintuneen opinto- tai harrasteryhmän opiskelun tai harrastetoiminnan edistämiseen ei olisi kyse lain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua yleishyödylliseen toimintaan myönnetystä rahankeräysluvasta. Rahankeräyslain esitöiden (HE 214/2018 vp) mukaan opetusryhmällä tarkoitettaisiin kaikkia opintomuotoja, joissa opetus tapahtuu kouluopetukseen rinnastettavalla tavalla. Tarkoituksenmukaista olisi tulkita myös esikoululuokka opetusryhmäksi. Vakiintuneella opinto- tai harrastusryhmällä tarkoitettaisiin toimintaa, jota on harjoitettu säännöllisesti jo jonkin aikaa. Vakiintuneella opinto- ja harrastusryhmällä tarkoitettaisiin esimerkiksi kansalais- ja työväenopistojen opintoryhmiä ja erilaisissa ammattioppilaitoksissa opiskelevien vuosikursseja. Edellä mainittuihin rinnastettaisiin myös erilaisten oppilaitosten kurssimuotoiset ryhmät ja täydennyskoulutusryhmät riippumatta siitä, mikä taho tai koulutusaste kursseja järjestää.

Lisäksi rahankeräysluvassa tulisi olla määrättynä vähintään yhdeksi keräysvarojen käyttötarkoitukseksi tiedettä, taidetta, suomalaisen kulttuuriperinnön säilyttämistä, nuorisotyötä tai -toimintaa, liikuntaa, urheilua tai lasten asemaa tukeva tai edistävä tarkoitus. Koska monet järjestöt ovat niin sanottuja monialajärjestöjä, voisi rahankeräysluvassa olla määrättynä myös muita, kuin edellä mainittuja käyttötarkoituksia. Verotuksessa vähennyskelpoista olisi kuitenkin vain tuloverolaissa säädettyyn käyttötarkoitukseen annetut ja käytetyt lahjoitukset. Nimetyn monialajärjestön tulisi käsitellä erikseen vähennyskelpoisia ja vähennyskeltottomia lahjoituksia.

Tieteen tai taiteen tukemisella tai edistämisellä tarkoitettaisiin nykyisen käytännön mukaisesti laajasti erilaista taiteen tai tieteen tukemista esimerkiksi apurahoin, avustuksin tai muulla vastaavalla tavalla. Myös järjestön toiminta itsessään voisi olla tieteen tai taiteen tukemista tai edistämistä. Tieteellä tarkoitettaisiin tässä yhteydessä esimerkiksi yliopisto ja ammattikorkeakoulutasoista tutkimustyötä sekä eri tutkimuslaitosten toimintaa. Suomalaisen kulttuuriperinnön säilyttämisestä olisi kyse esimerkiksi erilaisten kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden asioiden taltioimisessa tai muulla vastaavalla tavalla säilyttämisessä. Tyypillisesti suomalaisen kulttuuriperinnön säilyttämistä olisi museotoiminta sekä muu vastaava järjestötoiminta, jonka tarkoituksena on suomalaisen kulttuuriperinnön säilyttäminen. Kyse tulisi olla nimenomaan säilyttämisestä eikä esimerkiksi pelkän tietyn toiminnan käytännön harjoittaminen itsessään olisi lainkohdassa tarkoitettua kulttuuriperinnön säilyttämistä. Ehdotetun muutoksen yhteydessä ei muutettaisi tieteen, taiteen tai suomalaisen kulttuuriperinnön käsitteiden tulkintaa, joten esimerkiksi nykyisen 57 §:n nojalla nimetyt järjestöt täyttäisivät tältä osin nimeämisen edellytykset myös jatkossa. Nuorisotyötä tai -

toimintaa edistävällä tai tukevalla toiminnalla tarkoitettaisiin toimintaa, jolla edistettäisiin tai tuettaisiin nuorisolain (1285/2016) 2 §:ssä säädettyjä kyseisen lain tavoitteita. Tähän kuuluisivat tyypillisesti esimerkiksi järjestöt, jotka harjoittavat nuorisolain 3 §:ssä tarkoitettua nuorisotyötä tai nuorisotoimintaa. Vastaavasti liikuntaa ja urheilua edistävällä tai tukevalla toiminnalla tarkoitettaisiin toimintaa, jolla edistettäisiin tai tuettaisiin liikuntalain (390/2015) 2 §:ssä säädettyjä kyseisen lain tavoitteita mukaan lukien huippu-urheilun tukeminen ja edistäminen. Tähän kuuluisi tyypillisesti erilaisten liikunta- ja urheilujärjestöjen toiminta. Lasten asemaa edistävällä tai tukevalla toiminnalla tarkoitettaisiin lapsiin tai lapsiperheisiin kohdistuvaa avustustoimintaa sekä muuta vastaavaa toimintaa, jonka tavoitteena on lasten aseman parantaminen.

Toiminnan kohdentumista ei olisi rajoitettu vain Suomessa tapahtuvaan toimintaan, joten myös esimerkiksi kehitysyhteistyöjärjestöt voisivat tulla nimetyiksi siltä osin, kuin niiden toiminta ja saadut lahjoitukset kohdistuisivat tiedettä, taidetta, suomalaisen kulttuuriperinnön säilyttämistä, nuorisotyötä tai -toimintaa, liikuntaa, urheilua tai lasten asemaa tukevaan tai edistävään tarkoitukseen.

Ehdotetun 3 kohdan mukaan hakijalla tulisi olla nimettynä vähintään yksi tilintarkastuslaissa tarkoitettu tilintarkastaja. Tilintarkastuslaissa tilintarkastajalla tarkoitetaan HT-, KHT- tai JHT-tilintarkastajaksi hyväksyttyä luonnollista henkilöä tai tilintarkastusyhteisöksi hyväksyttyä yhteisöä. Säätiöillä tulee olla nimettynä tilintarkastaja jo säätiölain nojalla. Yhdistyksillä tulee yhdistyslain mukaan olla tilintarkastaja, jos vähintään kaksi seuraavista edellytyksistä on täytynyt sekä päättyneellä että sitä edeltäneellä tilikaudella:

- Taseen loppusumma 100 000 euroa
- Liikevaihtoa vastaava tuotto 200 000 euroa
- Palveluksessa keskimäärin yli kolme henkilöä

Jotta yhdistys voitaisiin nimetä vähennyskelpoisen lahjoituksen saajaksi, tulisi yhdistyksellä olla nimettynä tilintarkastaja, vaikka yhdistyslaki ei sitä edellyttäisikään. Vähennyskelpoisen lahjoituksen saajaksi voitaisiin siten nimetä myös sellainen yhdistys, jolla ei olisi yhdistyslain nojalla velvollisuutta nimetä tilintarkastajaa.

Ehdotetussa 4 kohdassa edellytettäisiin, että hakija sitoutuu täyttämään vähennyskelpoisen lahjoituksen saajalle säädettyt lahjoitusten käyttämiseen ja ilmoittamiseen liittyvät velvollisuudet. Hakijan tulisi siten sitoutua käyttämään lahjoitusvarat tuloverolaissa säädettyyn vähennyskelpoisuuden edellyttämään tarkoitukseen, ja toimittamaan Verohallinnolle tiedot saamistaan vähennyskelpoisista lahjoituksista, niiden antajista ja siitä, mihin tarkoitukseen lahjoitus on käytetty antamalla vuosi-ilmoitus. Lisäksi hakijan tulisi sitoutua toimittamaan Verohallinnolle viimeksi päättyneen toimintavuoden toimintakertomus, tuloslaskelma ja tase.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin edellytyksistä, joiden perusteella Verohallinto voisi peruuttaa nimeämispäätöksensä. Ehdotetun säännöksen mukaan Verohallinto voisi peruuttaa nimeämispäätöksensä, jos nimetty taho ei enää täyttäisi nimeämiselle säädettyjä edellytyksiä tai jos nimetty taho laiminlöisi sille säädettyjä velvollisuuksia. Lahjoituksensaajalle olisi varattava tilaisuus tulla peruuttamisasiassa kuulluksi. Nimeämispäätöksen peruuttaminen johtaisi järjestön poistamiseen Verohallinnon ylläpitämältä nimettyjen tahojen listalta, jonka jälkeen kyseiselle järjestölle annetut lahjoitukset eivät olisi enää vähennyskelpoisia.

Nimetyllä taholla olisi velvollisuus ilmoittaa viivytyksettä Verohallinnolle, jos sen nimeämistä koskevista edellytyksissä tapahtuu sellaisia muutoksia, jotka vaikuttavat sen kelpoisuuteen vastaanottaa vähennyskelpoisia lahjoituksia. Jos esimerkiksi nimeämisen edellytyksenä olevan rahankeräysluvan voimassaolossa tai varojen käyttötarkoituksessa tapahtuisi tämän tyyppisiä muutoksia, tulisi nimetyn tahon ilmoittaa niistä Verohallinnolle. Verohallinnolle säädettäisiin valtuus antaa tarkempia määräyksiä nimeämismenettelystä. Nämä koskisivat esimerkiksi hakemuksen antamistapaa ja sisältöä.

Pykälän 3 momentin mukaan Verohallinto nimeäisi muualla kuin Suomessa olevan yhdistyksen tai säätiön vähennyskelpoisten lahjoitusten saajaksi vastaavin edellytyksin kuin Suomessa olevan yhdistyksen tai säätiön. Ulkomaisen yhdistyksen tai säätiön tulisi vastata esimerkiksi oikeudelliselta muodoltaan Suomeen rekisteröityä yhdistystä tai säätiötä. Rahankeräyslaissa tarkoitettuja rahankeräyslupia myönnetään vain Suomeen rekisteröidylle yhdistyksille tai säätiöille. Ulkomaisen hakijan tulisi näin ollen osoittaa hakemuksessaan, että se täyttää rahankeräysluvalle säädetyt edellytykset. Verohallinto voisi tarvittaessa pyytää asiasta lausunnon Poliisihallitukselta. Ulkomaisten hakijoiden tulisi täyttää myös muut nimeämislle säädetyt edellytykset eli muun muassa ilmoittamisvelvollisuudet saaduista lahjoituksista. Tilintarkastajan osalta hyväksyttäisiin ulkomaisen järjestön kotimaan lainsäädännön mukaan auktorisoitu tilintarkastaja. Koska ulkomaiset yhdistykset ja säätiöt eivät voi järjestää Suomessa rahankeräyksiä, ulkomaisilta järjestöiltä tulevien hakemusten määrä jäisi todennäköisesti vähäiseksi. Tällä hetkellä tuloverolain 57 §:n nojalla ei ole nimettynä yhtäkään ulkomaista yhdistystä tai säätiötä.

Muutoksenhausta nimeämispäätökseen säädettäisiin nykyiseen tapaan verotusmenettelystä annetussa laissa. Tästä säädettäisiin pykälän 4 momentissa.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin laiminlyöntimaksun määräämisestä tilanteissa, joissa lahjansaaja laiminlyö tässä pykälässä säädettyjä ilmoittamisvelvollisuuksia tai tietojen toimittamisvelvollisuuksia. Laiminlyönteihin sovellettaisiin jo olemassa olevaa verotusmenettelylain 22 a §:ssä säädettyä sivullisen tiedonantovelvollisuutta koskevaa laiminlyöntimaksua koskevaa sääntelyä. Jos lahjansaaja antaisi väärää tietoa hakiessaan nimeämistä vähennyskelpoisen lahjoituksen saajaksi tai laiminlöisi nimetylle taholle säädettyä tietojen toimittamisvelvollisuutta, voitaisiin laiminlyönnistä määrätä verotusmenettelystä annetun lain 22 a §:n mukainen laiminlyöntimaksu. Jos nimetty taho laiminlöisi velvollisuuden ilmoittaa viivytyksettä Verohallinnolle nimeämisen edellytyksissä tapahtuneista muutoksista, voitaisiin laiminlyönnistä määrätä verotusmenettelystä annetun lain 22 a §:n 3 momentissa tarkoitettu laiminlyöntimaksu. Ehdotetun sanktioinnin tavoitteena on ennalta estää vilpillistä hakeutumista vähennyskelpoisen lahjoituksen saajaksi ja näin tehostaa valvontaa sekä lisätä lahjoittajien luottamusta nimeämispäätöksiin.

Valtion maksuperustelain (150/1992) 4 §:n 1 momentin kohdan mukaan päätökset, jotka on tehty hakemuksesta, tulee olla maksullisia, jollei suoritteiden maksuttomuudelle ole perusteltua syytä. Nykyinen tuloverolain 57 §:ssä tarkoitettu nimeämispäätös on säädetty maksulliseksi julkisoikeudelliseksi suoritteeksi valtiovarainministeriön asetuksessa Verohallinnon suoritteiden maksullisuudesta vuonna 2025. Nimeämispäätös olisi myös jatkossa hakemuksesta tehtävä maksullinen päätös.

69 e §. Työnantajan maksamat oikeudellisen neuvonnan kustannukset. Tuloverolakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 69 e §, jossa säädettäisiin työnantajan maksamien työntekijän oikeudellisen neuvonnan kustannusten verotuksesta. Pykälässä säädettyjen edellytysten täytyessä työnantajan maksamista oikeudellisen neuvonnan kustannuksista ei muodostuisi veronalaista tuloa työntekijälle. Koska säännös koskisi vain työnantajan omassa intressissään

maksamia kustannuksia, säännöksellä ei olisi merkitystä sen arvioimisessa, voisiko työntekijä mahdollisesti jossain tilanteessa vähentää kustannukset omassa verotuksessaan, jos työnantaja ei maksaisi kustannuksia. Siten säännös ei muuttaisi vallitsevaa oikeustilaa työntekijän vähennysoikeuden osalta.

Pykälän 1 momentti mahdollistaisi siinä säädettyjen edellytysten täytyessä sen, että työnantaja voisi rikosasiassa kustantaa verovapaasti oikeudellista neuvontaa työntekijälleen. Työntekijällä tarkoitettaisiin säännöksessä luonnollista henkilöä, jolle säännöksessä tarkoitettu työnantaja maksaa ennakoperintälain 13 §:n mukaista palkkaa. Siten säännös koskisi työ- tai virkasuhteessa olevien henkilöiden lisäksi myös esimerkiksi toimitusjohtajaa ja hallituksen jäseniä. Säännös voisi soveltua myös entiselle työntekijälle maksettuihin korvauksiin. Säännös ei kuitenkaan soveltuisi esimerkiksi oikeudellisen neuvonnan maksavaan yhtiöön toimeksiantosuhteessa oleviin henkilöihin, yhtiöihin tai näiden yhtiöiden työntekijöihin. Pykälän 5 momentissa säädettäisiin säännöksen soveltamisesta vuokratyö- ja konsernitilanteisiin.

Pykälän 1 momentin 1–4 kohdissa säädettäisiin edellytykset, joiden kaikkien olisi täyttyvä yhtäaikaaisesti, jotta työnantaja voisi maksaa työntekijän rikosasiassa oikeudellisen neuvonnan kustannuksia ilman, että niistä syntyy veronalaista tuloa työntekijälle.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan verovapauden edellytyksenä olisi, että työnantajalla on intressi maksaa oikeudellisen neuvonnan kustannukset. Työnantajan intressi voisi perustua esimerkiksi siihen, että asia vaikuttaa työnantajan maineeseen tai liiketoimintaan. Työnantajan intressi voisi toisaalta perustua myös siihen, että työnantaja katsoo tarkoituksenmukaiseksi tarjota tarvittavan avun työntekijälleen esimerkiksi siksi, että olisi kohtuutonta olla tarjoamatta oikeudellista neuvontaa. Siten edellytys työnantajan intressistä voisi täytyä hyvin matalalla kynnyksellä. Lähtökohtaisesti pelkästään se, että työnantaja suostuu maksamaan kustannuksia, osoittaisi yleensä työnantajan intressin olemassaolon.

Olosuhteiden tulisi olla poikkeukselliset, jotta säännöksen verovapauden soveltuminen estyisi työnantajan intressin puuttumisen vuoksi. Tällainen tilanne voisi syntyä esimerkiksi silloin, jos työnantaja korvaisi työntekijäosakkaan tai osakkaan yhtiössä töissä olevan lähiomaisen oikeudellisen neuvonnan kustannuksia tilanteessa, jossa myös säännöksen muiden verovapauden edellytysten soveltuminen olisi tulkinnanvaraista, ja olisi todennäköistä, että muille työntekijöille ei vastaavassa tilanteessa korvattaisi oikeudellisen neuvonnan kustannuksia.

Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan verovapauden edellytyksenä olisi, että asia on aiheutunut osana työntekijän työtehtäviä. Työtehtävillä tarkoitettaisiin vain oikeudellisen neuvonnan maksavan työnantajan työtehtäviä. Jos työntekijällä olisi esimerkiksi kaksi eri työnantajaa, vain se työnantaja, jonka työtehtävien osana asia on aiheutunut, voisi korvata oikeudellisen neuvonnan kustannuksia verovapaasti. Siten kustannukset maksavan työnantajan työtehtäviin liittymättömät asiat on rajattu säännöksen verovapauden soveltumisen ulkopuolelle. Säännöksen 5 momentissa kuitenkin säädettäisiin poikkeus vuokratyö- ja konsernitilanteisiin.

Työsuhteen päättymisen jälkeen vireille tullutta asiaa voitaisiin pitää osana työtehtäviä, jos asia liittyisi selvästi työntekijän aiempiin työtehtäviin oikeudellisen neuvonnan kustannukset maksavalla työnantajalla. Myös vapaa-ajalla tapahtunutta asiaa voidaan pitää osana työtehtäviä, jos asia liittyy selvästi työtehtäviin kustannukset maksavalla työnantajalla. Tällainen tilanne voisi olla esimerkiksi työntekijän joutuminen tyytymättömän asiakkaan pahoinpitelemäksi kadulla työajan tai työsuhteen päättymisen jälkeen.

Pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan verovapauden edellytyksenä olisi, että ei olisi ilmeistä, että työntekijän olisi tullut mieltää toimintansa jo tekohetkellä lainvastaiseksi. Siten asiat, joissa olisi ilmeistä, että työntekijän olisi tullut mieltää toimintansa lainvastaiseksi jo tekohetkellä, olisi rajattu säännöksen verovapauden soveltumisen ulkopuolelle, koska ei olisi tarkoituksenmukaista, että työnantaja voisi silloin maksaa kustannuksia verovapaasti. Tällainen tilanne voisi olla esimerkiksi ylinopeuden ajaminen työtehtävää suoritettaessa siksi, että työntekijä on aikataulusyistä ajanut ylinopeutta oma-aloitteisesti tai työnantajan pyynnöstä.

Säännöksen verovapaus olisi kuitenkin tarkoitettu sovellettavaksi matalalla kynnyksellä, jos asia on aiheutunut osana työtehtäviä. Toisin sanoen, verovapaus estyisi vain poikkeuksellisesti siitä syystä, että olisi pidettävä ilmeisenä, että työntekijän olisi jo tekohetkellä tullut mieltää teko lainvastaiseksi. Säännöksen soveltamiseksi ei siten tarvitsisi arvioida esimerkiksi sitä, mikä oikeudenkäynnin lopputulema tulisi olemaan. Verovapaus voisi säännöksen kaikkien edellytysten täytyessä soveltua, vaikka olisi erittäin todennäköistä, että työntekijä tuomittaisiin aikanaan syylliseksi. Verovapaus voisi kaikkien säännöksen edellytysten täytyessä soveltua esimerkiksi muutoksenhakuun tai tuomion jälkeen erääntyviin laskuihin vielä silloinkin, jos työntekijä olisi jo tuomittu syylliseksi.

Säännöksen verovapauden edellytyksen täyttyminen arvioitaisiin sillä hetkellä ja sen hetken tietojen perusteella, kun työnantaja maksaa kuluja. Käytännössä arvioinnin joutuisi ensikädessä tekemään työnantaja, jonka ennakonpidätysvelvollisuus ja tulorekisteri-ilmoittaminen sekä muut velvoitteet riippuvat siitä, onko kyse veronalaisesta ansiotulosta ja palkasta vai verovapaasta edusta. Siten esimerkiksi myöhemmin selviävillä seikoilla tai oikeudenkäynnin lopputulemalla ei olisi takautuvasti vaikutusta säännöksen soveltumiseen työnantajan jo maksamiin kustannuksiin. Näillä voisi kuitenkin olla merkitystä tulevien kulujen kohdalla.

Säännöksen soveltumista ei olisi rajattu vain siihen, että työntekijä olisi epäiltynä tai syytettynä. Siten säännös voisi muiden edellytysten täytyessä soveltua myös silloin, kun työntekijä on asiassa asianomistajana. Tällöin kyse ei olisi työntekijän lainvastaisesta teosta, minkä vuoksi lähtökohta olisi, että 1 momentin 3 kohdassa säädetty edellytys täytyisi aina.

Pykälän 1 momentin 4 kohdan mukaan verovapauden edellytyksenä olisi, että työntekijä ei ole saanut korvausta samoista kustannuksista muualta ja että työntekijä sitoutuu suorittamaan mahdollisesti myöhemmin muualta saamansa korvauksen työnantajalle. Esimerkiksi vastapuoli, vakuutusyhtiö, valtio tai jokin muu taho voivat korvata työntekijän kustannuksia. Korvaukset voivat perustua esimerkiksi lakiin, tuomioon tai sopimukseen.

Säännöksen tarkoituksena olisi, että työnantaja voisi maksaa työntekijälle kustannuksia verovapaasti vain siltä osin kuin työntekijä ei saa korvauksia muualta. Muualta saatavat korvaukset voivat selvitä tai varmistua vasta vuosia sen jälkeen, kun työnantaja on jo korvannut kustannuksia. Tämän vuoksi työntekijän mahdollisuus saada myöhemmin korvauksia muualta ei estäisi verovapauden soveltumista, jos työntekijä ei olisi saanut korvauksia vielä silloin, kun työnantaja maksaa kustannuksia. Lisäksi edellytyksenä olisi, että työntekijä sitoutuisi suorittamaan mahdollisesti myöhemmin muualta saamansa korvaukset työnantajalle. Sitoutuminen voitaisiin käytännössä tehdä esimerkiksi saamisooikeuden siirrolla tai muulla sopimuksella.

Sitoutumisen tulisi lähtökohtaisesti tapahtua jo ennen kuin työnantaja maksaisi kustannuksia. Koska tilanteet, joissa työnantaja maksaa työntekijän oikeudellisen neuvonnan kustannuksia, saattavat olla äkillisiä ja epäselviä, verovapaus ei kuitenkaan estyisi pelkästään sen vuoksi, että sitoutumisesta ei olisi tehty sopimusta tai saamisooikeutta ei olisi siirretty ennen kuin työnantaja maksaa työntekijän oikeudellisen neuvonnan kustannuksia. Olennaista olisi, että tarkoituksena

olisi ollut, että työntekijä suorittaa mahdollisesti myöhemmin saamansa korvauksen työnantajalle ja että työntekijä myös tosiasiassa toimii näin. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin siitä, miten myöhemmin muualta saatava korvaus vaikuttaisi työnantajan maksamien kustannusten verotukseen, jos työntekijä vastoin sitoumusta jättäisi muualta saamansa korvauksen suorittamatta työnantajalle.

Pykälän 2 momentissa täsmennettäisiin, mitä 1 momentissa tarkoitettu oikeudellinen neuvonta voisi sisältää. Oikeudellinen neuvonta voisi sisältää asian selvittämistä jo ennen esitutkinnan aloittamista, jos asian luonteen vuoksi olisi mahdollista, että asia johtaa esitutkintaan, tai jotain muuta asian kannalta tarpeellista selvittämistä. Säännös koskisi myös oikeudellisen neuvonnan kustannuksia, jotka aiheutuvat esitutkinnasta, syyteharkinnasta, sovintoneuvottelusta ja oikeudenkäynnistä. Säännöksen olisi perusteltua koskea kaikkia edellä mainittuja vaiheita, eikä vain oikeudenkäyntiä, koska merkittävä osa kustannuksista syntyy yleensä jo asian aiemmissa vaiheissa, ja asia ei välttämättä etene oikeudenkäyntiin saakka, jos esimerkiksi syyte jätetään nostamatta tai asia ratkaistaan sovintomenettelyssä.

Oikeudellisen neuvonnan kustannuksiin kuuluvat oikeudenkäyntikustannukset voisivat sisältää esimerkiksi asianajajille, asiantuntijoille tai todistajille maksettuja palkkioita, oikeudenkäyntimaksuja, muutoksenhausta aiheutuvia kustannuksia, työntekijän maksettavaksi tuomittuja vastapuolen oikeudenkäyntikuluja sekä muita vastaavia oikeudenkäyntiin selvästi liittyviä kustannuksia. Säännös ei kuitenkaan koskisi työntekijän maksettavaksi tuomittuja sakkoja, menettämisseuraamuksia, vahingonkorvauksia, hallinnollisia seuraamusmaksuja ja muita vastaavia kustannuksia.

Säännöksen soveltumisen kannalta ei olisi merkitystä, miten oikeudellinen neuvonta on järjestetty ja miten työnantaja sen kustantaa. Työnantaja voisi kustantaa oikeudellisen neuvonnan esimerkiksi tekemällä itse sopimuksen asianajotoimiston kanssa, maksamalla työntekijän tekemän sopimuksen perusteella aiheutuneet laskut suoraan asianajotoimistolle, korvaamalla työntekijän asianajotoimistolle maksamat suoritukset työntekijälle tai käyttämällä vakuutustaan. Työnantaja voisi kustantaa oikeudellisen neuvonnan myös esimerkiksi käyttämällä omaa tai konserniyhtiönsä henkilökuntaa asian hoitamiseen. Myös lakiin eräistä oikeudenkäynneistä valtion palveluksessa oleville aiheutuvien kustannusten korvaamisesta valtion varoista (269/1974) sekä lakiin eräistä oikeudenkäynneistä kunnan tai kuntainliiton palveluksessa oleville aiheutuvien kustannusten korvaamisesta kunnan tai kuntainliiton varoista (21/1984) perustuvat korvaukset voitaisiin lähtökohtaisesti rinnastaa työnantajan maksamiin kustannuksiin.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että pykälää sovelletaan myös hallinnollisten seuraamusten määräämisestä sekä riita-asioiden käsittelystä aiheutuneisiin vastaaviin kustannuksiin vastaavalla tavalla kuin rikosasioista aiheutuneisiin kustannuksiin. Työntekijä voi joutua työtehtäviensä seurauksena riita-asiassa vastaajaksi tai asianomistajaksi. Vastaavasti työntekijälle voidaan määrätä hallinnollisia seuraamusmaksuja tai muita hallinnollisia seuraamuksia työtehtävien seurauksena. Tämän vuoksi olisi perusteltua, että riita-asioista ja hallinnollisista seuraamuksista aiheutuneita oikeudellisen neuvonnan kustannuksia käsiteltäisiin samalla tavalla kuin rikosasioista aiheutuneita oikeudellisen neuvonnan kustannuksia.

Tyypillinen säännöksessä tarkoitettu riita-asia voisi olla esimerkiksi asiakkaan tekemä vahingonkorvausvaatimus. Säännöksessä tarkoitettuja hallinnollisia seuraamuksia olisivat esimerkiksi liikennevirhemaksu tai sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammatinharjoittamisoikeuden menettäminen sekä muut vastaavat hallinnolliset seuraamukset. Hallinnollista seuraamusta koskevassa asiassa aiheutuvia kustannuksia voisivat olla esimerkiksi

seuraamuksen määräämistä käsittelevän hallintoviranomaisen kuulemiskirjeen johdosta annettavan vastineen tai selvityksen laatimisesta avustajalle tai asiamiehelle maksetut kulut ja palkkiot.

Jotta työnantaja voisi korvata verovapaasti pykälän 3 momentissa tarkoitettuja oikeudellisen neuvonnan kuluja, myös kaikkien 1 momentissa tarkoitettujen edellytysten tulisi täyttyä. Siten esimerkiksi työntekijän henkilökohtaisessa verotuksessa määrättyyn veronkorotukseen liittyviä oikeudellisen neuvonnan kustannuksia ei voisi korvata verovapaasti, koska työntekijän henkilökohtaisessa verotuksessa määrätty veronkorotus ei ole voinut aiheutua 1 momentin 2 kohdan tarkoittamalla tavalla osana työnantajan antamien työtehtävien suorittamista.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että työnantajan maksamat oikeudellisen neuvonnan kustannukset luetaan työntekijän veronalaiseksi ansiotuloksi, jos työntekijä saa myöhemmin muualta samojen kustannusten perusteella korvausta, eikä työntekijä suorita saamaansa korvausta edelleen työnantajalle ilman aiheetonta viivytystä. Muualta saadun korvauksen voi maksaa esimerkiksi vastapuoli, vakuutusyhtiö, valtio tai jokin muu taho.

Työnantajan maksamien kustannusten määränä pidettäisiin määrää, jonka työnantaja on maksanut asiassa asianajotoimistolle, vastapuolelle, työntekijälle tai jollekin muulle taholle. Sillä, miten työnantaja olisi käytännössä järjestänyt kustannusten maksamisen, ei olisi merkitystä. Siten kustannusten määrään luettaisiin mukaan myös esimerkiksi työnantajan vakuutuksen kattamat kustannukset. Jos työnantaja olisi käyttänyt omaa tai konserniyhtiönsä henkilökuntaa asiassa, siitä aiheutuneiden kustannusten määränä voitaisiin pitää laskennallisia palkkakustannuksia sivukuluineen.

Muualta saadun korvauksen määränä pidettäisiin työntekijän tosiasiallisesti saamaa rahamäärää. Siten muualta saadun korvauksen määrään luettaisiin myös mahdolliset korot ja muut vastaavat erät. Muualta saadun korvauksen saamisen ajankohtana pidettäisiin sitä, kun muu taho tosiasiallisesti maksaa korvauksen työntekijälle. Siten esimerkiksi tuomio tai vakuutus päätös ei vielä realisoisi pykälän 4 momentin tilannetta, vaan vasta se, kun korvaus on tosiasiallisesti maksettu työntekijälle.

Veronalaista tuloa ei katsottaisi syntyvän, jos työntekijä maksaisi muualta myöhemmin saamansa korvauksen edelleen työnantajalle ilman aiheetonta viivytystä tai ei edes saisi muun tahon maksamaa korvausta itselleen esimerkiksi siksi, että saatava olisi siirretty työnantajalle. Tällöin työnantajan verovapaana maksama korvaus säilyisi verovapaana. Maksun voitaisiin katsoa tapahtuneen ilman aiheetonta viivytystä, jos työntekijä maksaisi korvauksen edelleen työnantajalle muutaman kuukauden kuluessa siitä, kun hän sai korvauksen muualta. Myös myöhemmin tapahtuvan maksun voitaisiin poikkeuksellisesti katsoa tapahtuneen ilman aiheetonta viivytystä, jos työntekijä osoittaisi, että viivytykselle on ollut pätevä syy.

Pykälän 4 momentin soveltuminen olisi poikkeuksellista, ja sen tarkoitus olisi poistaa perusteeton verovapaa etu, joka työntekijälle muodostuisi, jos työntekijä saisi samojen kustannusten perusteella myöhemmin korvauksia työnantajan lisäksi muualta, eikä hän maksaisi pykälän 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua sitoumuksen mukaisesti muualta saamaansa korvausta edelleen työnantajalle ilman aiheetonta viivytystä.

Määräaika säännökset saattavat estää työntekijän verotuksessa sen verovuoden oikaisemisen, jona työnantaja on maksanut, koska työntekijä voi saada korvauksen muualta taholta useita vuosia myöhemmin. Siksi pykälän 4 momentissa säädettäisiin, että edellä tarkoitettuun tuloon liittyvä oikaisu tehdään vanhimmalle verovuodelle, jolle se on mahdollista tehdä, jos oikaisua ei määräaika säännösten vuoksi voitaisi tehdä sille verovuodelle, jona

työnantaja on kustannukset maksanut. Jos työntekijä joutuisi myöhemmin maksamaan veronalaiseksi tuloksi luetun muualta saadun korvauksen takaisin, oikaisu tehtäisiin tällöinkin vanhimmalle verovuodelle, jolle se olisi mahdollista tehdä.

Säännös koskisi työntekijän tuloverotusta, eikä pykälän 4 momentin soveltuminen vaikuttaisi takautuvasti työnantajan ennakoperintään liittyviin velvoitteisiin. Siten pykälän 4 momentin soveltumisen johdosta ei lähtökohtaisesti määrittäisi työnantajalle esimerkiksi toimittamatonta ennakonpidätystä. Tämä johtuisi siitä, että kysymys ei olisi työnantajan laiminlyönnistä, jos myöhemmin ilmenisi, että työntekijä ei noudattanutkaan antamaansa sitoumusta muualta saadun korvauksen palauttamisesta työnantajalle.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin, että pykälä soveltuisi myös työntekijän vuokranneen käyttäjäyrityksen ja toisen konserniyhtiön maksamiin kustannuksiin. Intressi maksaa kustannuksia voi konserni- ja vuokratyötilanteissa olla työnantajan sijaan toisella konserniyhtiöllä tai työntekijän vuokranneella käyttäjäyrityksellä. Tällöin työntekijän oikeudellisen neuvonnan kustannusten maksajana ei välttämättä olisi työntekijän oma työnantaja. Säännöksen soveltuminen myös tällaisissa tilanteissa olisi tarkoituksenmukaista, koska työntekijän näkökulmasta tilanne ei käytännössä eroaisi siitä, että maksajana olisi työntekijän oma työnantaja.

73 §. Verovapaiden korvausten perusteet ja määrä. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin kulukorvausasiain neuvottelukunnan kokoonpanoa ja toimikauden pituutta koskeva säännös. Säännös vastaisi nykyistä tuloveroasetuksen 4 §:n 2 momenttia. Koska tuloveroasetus kumottaisiin, kyseinen säännös siirrettäisiin tuloverolakiin.

80 §. Verovapaat vakuutus- ja vahingonkorvaukset. Pykälän 1 momentin 4 kohtaan lisättäisiin julkisyhteisöjen määritelmää koskevat tarkentavat säännökset, jotka sisältyvät tällä hetkellä tuloveroasetuksen 6 §:ään. Koska tuloveroasetus kumottaisiin, ehdotetaan kyseiset säännökset siirrettäväksi tuloverolakiin. Säännös päivitetäisiin siten, että mukaan tulisi myös hyvinvointialueet. Myös julkisyhteisöjen nimet päivitetäisiin vastaamaan nykytilaa.

98 a §. Luonnollisen henkilön lahjoitusvähennys. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska luonnollisten henkilöiden lahjoitusvähennys ehdotetaan muutettavaksi verosta tehtäväksi vähennykseksi ja siitä säädettäisiin lain 127 g §:ssä.

127 c §. Kotitalousvähennyksen tekeminen. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi vähennysjärjestystä koskeva muutos. Kotitalousvähennys vähennettäisiin ansiotuloista ja pääomatuloista menevistä veroista ennen luonnollisten henkilöiden lahjoitusvähennystä.

127 g §. Luonnollisen henkilön lahjoitusvähennys. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 127 g §, jossa säädettäisiin verosta tehtävästä luonnollisten henkilöiden lahjoitusvähennyksestä.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan luonnollisen henkilön ja kuolinpesän verosta vähennettäisiin 30 prosenttia vähintään 500 euron suuruudesta rahalahjoituksesta, joka on tehty tiedettä tai taidetta edistävään tarkoitukseen sellaiselle julkista rahoitusta saavalle yliopistolle tai korkeakoululle taikka näiden yhteydessä olevalle yliopistorahastolle, joka sijaitsee Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai sellaisessa Euroopan talousalueen ulkopuolella sijaitsevassa valtiossa, jonka kanssa Suomi on sopinut viranomaisten välisestä tietojenvaihdosta veroasioissa ja tietojenvaihto tosiasiallisesti myös toteutuu.

Ehdotettu 1 kohta vastaisi lahjoituskohteiden osalta muutoin tällä hetkellä voimassa olevaa lahjoitusvähennystä, mutta saajajoukkoa ehdotetaan yhteisöjen lahjoitusvähennystä vastaavasti

laajennettavaksi myös Euroopan talousalueen ulkopuolella sijaitsevalle yliopistolle tai korkeakoululle annettuihin lahjoituksiin, jos Suomi on sopinut valtion kanssa viranomaisten välisestä tietojenvaihdosta veroasioissa ja tietojenvaihto tosiasiallisesti myös toteutuu.

Ehdotetun 2 kohdan mukaan luonnollisen henkilön ja kuolinpesän verosta vähennettäisiin 30 prosenttia vähintään 500 euron suuruisesta rahalahjoituksesta, joka on tehty tiedettä, taidetta, suomalaisen kulttuuriperinnön säilyttämistä, nuorisotyötä tai -toimintaa, liikuntaa, urheilua tai lasten asemaa tukevaan tai edistävään tarkoitukseen 57 a §:ssä tarkoitetulle Verohallinnon nimeämälle yhdistykselle tai säätiölle. Ehdotettu lainkohta laajentaisi luonnollisten henkilöiden lahjoitusvähennyksen näin ollen myös tietyille järjestöille tiettyyn tarkoitukseen annettaviin lahjoituksiin. Vähennyskelpoisen lahjan saajajoukko olisi sama kuin yhteisöjen lahjoitusvähennyksessä, ja Verohallinto nimeäisi saajat ehdotetun 57 a §:n mukaan.

Yhteisöjen lahjoitusvähennystä vastaavasti 1 momentin 1 ja 2 kohdista ehdotetaan molemmista poistettavaksi lahjoituksen enimmäismäärää koskevat säännökset, koska vähennykseen ehdotetaan otettavaksi käyttöön verovelvolliskohtainen enimmäismäärä. Säännös sisältäisi edelleen saajakohtaisen vähimmäismäärän, jonka määrää ehdotetaan alennettavaksi nykyisestä 850 eurosta 500 euroon. Vähennyskelpoisen lahjan alarajan täyttyminen laskettaisiin nykyiseen tapaan saajakohtaisesti. Kaikki samalle lahjansaajalle verovuoden aikana annetut lahjat laskettaisiin yhteen ja jos vähimmäismäärä ylittyisi, olisi annetuista lahjoista 30 prosenttia vähennyskelpoista. Lisäksi säännöksessä käytetty suomalaisen kulttuuriperinteen käsite muutettaisiin vastaamaan alalla nykyisin vakiintuneesti käytettyä suomalaisen kulttuuriperinnön käsitettä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin lahjoituksen vähentämisen edellytykseksi se, että lahjansaaja myös käyttää saamansa lahjoituksen tuloverolaissa vähennyskelpoiseksi hyväksytyyn käyttötarkoitukseen. Lahjan vähentäminen siten edellyttäisi, että lahja annetaan ja se myös käytetään tieteen, taiteen, suomalaisen kulttuuriperinnön säilyttämistä, nuorisotyötä tai -toimintaa, liikuntaa, urheilua tai lasten asemaa tukevaan tai edistävään tarkoitukseen.

Lisäksi pykälän 2 momentissa ehdotetaan lahjoituksen vähentämisen edellytykseksi se, että lahjoituksensaaja toimittaa Verohallinnolle tiedot saamistaan 1 momentissa tarkoitetuista lahjoituksista, niiden antajista ja siitä, mihin tarkoitukseen lahjoitus on käytetty antamalla vuosi-ilmoituksen. Lahjansaajan tulee siten kerätä lahjoituksen yhteydessä lahjanantajalta tarvittavat tiedot vuosi-ilmoituksen antamiseksi. Anonymisti annetut lahjoitukset eivät näin ollen olisi vähennyskelpoisia. Jos lahjansaaja ei olisi antanut tietoja Verohallinnolle, lahjanantaja ei voisi vähentää lahjoitusta verotuksessaan.

Etenkin luonnollisten henkilöiden tuloverotuksessa pyritään keräämään tietoja mahdollisimman paljon sivullisten antamien ilmoitusten perusteella. Sivullisilta saatavat tiedot viedään esitetyille veroilmoitukselle mahdollisimman laajasti, josta verovelvollisen tulee itse vielä tarkistaa tiedot. Koska vähennys perustuisi vuosi-ilmoituksella saataviin tietoihin, verovelvollisen ei olisi tarvetta enää itse ilmoittaa antamiaan lahjoituksia, jos vuosi-ilmoitus olisi annettu oikein. Verohallinto antaisi tarkemmat määräykset tietojen antamistavasta ja -ajankohdasta. Käytännössä tiedot annettaisiin sähköisellä vuosi-ilmoituksella. Vuosi-ilmoitusta ei annettaisi kaikista lahjoista erikseen, vaan samalta lahjoittajalta saaduista vähennyskelpoisista lahjoituksista annettaisiin yksi ilmoitus koko vuoden osalta. Jos samalta antajalta saadut lahjoitukset jäisivät verovuoden aikana alle 500 euron, ne eivät olisi vähennyskelpoisia lahjoituksia eikä vuosi-ilmoitusta tarvitsisi tällöin antaa. Vaatimus vuosi-ilmoituksesta tehostaisi lahjoitusvähennyksen valvontaa sekä verotuen kohdentumista haluttuun tarkoitukseen. Luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien osalta vuosi-ilmoitus annettaisiin yksilöimällä lahjoituksen antaja henkilötunnuksella.

Koska lahjoituksen vähennyskelpoisuuden edellytyksenä olisi lahjansaajan antama vuosi-ilmoitus, ei lahjoitusvähennystä voitaisi ottaa huomioon luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien ennakkoerinnässä. Lahjoittaja saisi lahjoitusvähennyksen hyväkseen lopullisessa verotuksessa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin lahjoitusvähennyksen verovelvolliskohtaisesta enimmäismäärästä. Pykälän 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen lahjoitusten perusteella verosta vähennettäisiin enintään 50 000 euroa vuodessa ja 1 momentin 2 kohdan perusteella enintään 5 000 euroa vuodessa. Yhteensä verosta tehtävää lahjoitusvähennystä voisi siten saada 55 000 euroa vuodessa. Ehdotettu 1 kohdan perusteella myönnettävä 50 000 euron vähennys tulisi täyteen noin 166 667 euron lahjoituksella ja 2 kohdan perusteella myönnettävä 5 000 euron vähennys noin 16 667 euron lahjoituksella. Lisäksi 3 momentissa säädettäisiin vähennyksen tekemisestä eri veroista. Vähennys tehtäisiin ansiotuloista ja pääomatuloista suoritettavista veroista verojen määrien suhteessa. Vähennys tehtäisiin ansiotuloista ja pääomatuloista menevistä verosta muiden vähennysten jälkeen ennen alijäämähyvitystä. Siltä osin kuin vähennys ylittäisi valtion tuloveron määrän, se tehtäisiin kunnallisverosta, sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksusta ja kirkollisverosta näiden verojen suhteessa.

Verosta tehtävä vähennys voidaan vähentää vain edellä mainituista veroista. Jos verovelvollisen verot eivät riittäisi vähennyksen tekemiseen, vähentämättä jäänyt osuus jäisi kokonaan vähentämättä.

7.2 Laki verotusmenettelystä

16 §. Meno- ja vähennystietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus. Pykälän 13 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että velvollisuus antaa tiedot vähennyskelpoisista lahjoituksista koskisi jatkossa kaikkia vähennyskelpoisia lahjoituksia saavia tahoja. Tuloverolain 57 ja 127 g §:ssä tarkoitettujen yliopistojen ja korkeakoulujen sekä tuloverolain 57 a §:ssä tarkoitettujen Verohallinnon nimeämien yhdistysten tai säätiöiden tulisi siten jatkossa antaa vuosi-ilmoitus sekä luonnollisilta henkilöiltä ja kuolinpesiltä että yhteisöiltä saamistaan vähennyskelpoisista lahjoituksista.

Vuosi-ilmoitus annettaisiin yhtenä ilmoituksena samalta saajalta saatujen kaikkien lahjoitusten osalta. Ilmoitusta ei siten olisi tarpeen antaa erikseen jokaisesta lahjoituksesta. Jos luonnolliselta henkilöltä saatujen vähennyskelpoisten lahjoitusten yhteismäärä verovuoden aikana jäisi alle 500 euron tai yhteisöltä saatujen vähennyskelpoisten lahjoitusten yhteismäärä alle 850 euron, ei ilmoitusta tarvitsisi antaa.

Luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien osalta vuosi-ilmoitus annettaisiin yksilöimällä lahjoituksen antaja henkilötunnuksella. Yhteisöjen osalta vuosi-ilmoitus annettaisiin käyttäen yhteisön y-tunnusta. Lahjansaajan tulisi kerätä vuosi-ilmoitusta varten tarpeelliset tiedot lahjoituksen yhteydessä.

Verohallinto voisi antaa tarkempia määräyksiä annettavista tiedoista, tietojen antamisen ajankohdasta ja tavasta tai rajoittaa tiedonantovelvollisuutta pykälän voimassa olevan 15 momentin mukaan.

65 a §. Eräitä Verohallinnon päätöksiä koskeva muutoksenhaku. Pykälän 1 momentissa oleva viittaus lahjoitusvähennystä koskeviin nimeämispäätöksiin ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi ehdotettuun uuteen 57 a §:ään.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

Tuloveroasetus sisältää useita menettelysäännöksiä koskien yhteisöjen lahjoitusvähennystä ja lahjoitusten verovapauslautakuntaa. Koska lahjoitusten verovapauslautakunnasta luovuttaisiin ja lahjoitusvähennystä koskevat säännökset sisällytettäisiin jatkossa tuloverolakiin ja valtuutussäännösten nojalla Verohallinnon päätöksiin ja ohjeisiin, ehdotetaan tuloveroasetus kumottavaksi ehdotettujen lainmuutosten tultua voimaan. Asetuksen 4 §:n 2 momentin ja 6 §:n sisällöt siirrettäisiin myös tuloverolakiin.

9 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan vuoden 2026 alusta, ja niitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2026 toimitettavassa verotuksessa. Ehdotettuja muutoksia sovellettaisiin lahjoituksiin ja nimeämispäätöksiin, jotka olisi tehty lakien voimaantulon jälkeen.

Koska uusia nimeämispäätöksiä voitaisiin tehdä vasta lain voimaan tulon jälkeen, uusia nimeämispäätöksiä ei olisi voimassa heti vuoden alusta.

Koska yhteisöjen lahjoitusvähennykseen liittyviä voimassa olevan lain mukaan tehtyjä nimeämispäätöksiä olisi voimassa vielä ehdotettujen muutosten voimaantulon jälkeen eli vuoden 2026 puolella, ehdotetaan tuloverolakia koskevaan ehdotukseen sisällytettäväksi näitä koskeva siirtymäsäännös. Siirtymäsäännöksessä ehdotetaan, että ehdotettujen muutosten voimaan tullessa voimassa olevat nimeämispäätökset olisivat voimassa enintään vuoden 2026 loppuun. Siirtymäsäännös koskisi siten nimeämisiä, jotka ovat voimassa vuoden 2026 loppuun tai sitä myöhempään ajankohtaan. Jos nimeämispäätöksen haltijalla ei olisi ehdotetun tuloverolain 57 a §:n mukaista nimeämispäätöstä, sovellettaisiin vanhojen säännösten mukaisen nimeämispäätöksen haltijalle vuonna 2026 annettuihin lahjoituksiin tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä. Lahjoitukset otettaisiin kuitenkin huomioon laskettaessa ehdotetun 57 §:n 3 momentissa tarkoitettua vähennyksen enimmäismäärää.

Yhteisöt voisivat siten antaa vähennyskelpoisia lahjoituksia nyt voimassa olevien säännösten mukaan nimetyille tahoille enintään vuoden 2026 loppuun. Lahjoitukset olisivat vähennyskelpoisia yhteisöjen verotuksessa siten kuin tällä hetkellä voimassa olevassa tuloverolain 57 §:ssä säädetään uuden lain enimmäismäärään saakka. Luonnollinen henkilö tai kuolinpesä ei voisi tehdä vähennyskelpoista lahjoitusta vanhan lain säännösten mukaisen nimeämispäätöksen perusteella. Jos nyt voimassa olevan nimeämispäätöksen omaava taho saisi vuonna 2026 tässä esityksessä ehdotettavan 57 a §:n mukaisen nimeämispäätöksen, kumottaisiin samalla aikaisempi nimeämispäätös. Vuonna 2026 Verohallinto ylläpitäisi kahta listaa vähennyskelpoisten lahjoitusten saajista. Toinen koskisi uuden 57 a §:n nojalla nimettyjä tahoja ja toinen aikaisemman 57 §:n nojalla nimettyjä tahoja.

10 Suhde muihin esityksiin

10.1 Suhde talousarvioesitykseen

Esitys liittyy valtion vuoden 2026 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan tuloverolain (1535/1992) 98 a §, sellaisena kuin se on laissa 1546/2015,
muutetaan 57 §, 73 §:n 1 momentti, 80 §:n 1 momentin 4 kohta ja 127 c §:n 1 momentti,
sellaisena kuin niistä ovat 57 § laeissa 504/2010 ja 776/2016, 73 §:n 1 momentti laissa
504/2010 ja 127 c §:n 1 momentti laissa 1115/2005, sekä
lisätään lakiin uusi 57 a, 69 e ja 127 g § seuraavasti:

57 §

Yhteisöjen lahjoitusvähennys

Yhteisö saa vähentää tulostaan:

1) vähintään 850 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty tiedettä tai taidetta edistävään tarkoitukseen julkista rahoitusta saavalle yliopistolle tai korkeakoululle taikka näiden yhteydessä olevalle yliopistorahastolle, joka sijaitsee Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai sellaisessa Euroopan talousalueen ulkopuolella sijaitsevassa valtiossa, jonka kanssa Suomi on sopinut viranomaisten välisestä tietojenvaihdosta veroasioissa ja tietojenvaihto tosiasiallisesti myös toteutuu;

2) vähintään 850 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty tiedettä, taidetta, suomalaisen kulttuuriperinnön säilyttämistä, nuorisotyötä tai -toimintaa, liikuntaa, urheilua tai lasten asemaa tukevaan tai edistävään tarkoitukseen 57 a §:ssä tarkoitettulle Verohallinnon nimeämälle yhdistykselle tai säätiölle.

Lahjoitusten vähentämisen edellytyksenä on, että lahjoituksensaaja käyttää lahjoitusvarat 1 momentissa mainittuun tarkoitukseen, ja että lahjoituksensaaja toimittaa Verohallinnolle tiedot saamistaan 1 momentissa tarkoitetuista lahjoituksista, niiden antajista ja siitä, mihin tarkoitukseen lahjoitus on käytetty antamalla Verohallinnolle verotusmenettelystä annetun lain 16 §:n 13 momentissa tarkoitettua vuosi-ilmoituksen.

Verovelvollinen voi vähentää 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja lahjoituksia yhteensä enintään 250 000 euroa verovuodessa ja 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja lahjoituksia yhteensä enintään 50 000 euroa verovuodessa.

57 a §

Nimeäminen vähennyskelpoisen lahjan saajaksi

Verohallinto nimeää hakemuksesta 57 §:n 1 momentin 2 kohdassa ja 127 g §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua yhdistyksiä ja säätiöitä enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Nimeämisen edellytyksenä on, että:

1) hakija on rekisteröity yhdistys, säätiö tai lailla erikseen perustettu julkisoikeudellinen säätiö, jonka kotipaikka sijaitsee Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai sellaisessa Euroopan talousalueen ulkopuolella sijaitsevassa valtiossa, jonka kanssa Suomi on sopinut viranomaisten välisestä tietojenvaihdosta veroasioissa ja tietojenvaihto tosiasiallisesti myös toteutuu;

2) hakijalla on rahankeräyslaissa (863/2019) tarkoitettu yleishyödylliseen toimintaan myönnetty rahankeräyslupa tai Ahvenanmaalla voimassa oleva Ahvenanmaan maakuntalainsäädännössä tarkoitettu rahankeräyslupa, jossa vähintään yhdeksi varojen käyttötarkoitukseksi on määrätty 57 §:n 1 momentin 2 kohdassa ja 127 g §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu toiminta;

3) hakijalla on nimettynä vähintään yksi tilintarkastuslaissa (1141/2015) tarkoitettu tilintarkastaja; ja

4) hakija sitoutuu täyttämään 57 §:n 2 momentissa ja 127 g §:n 2 momentissa säädetty lahjoitusten käyttämiseen ja tietojen antamiseen liittyvät velvollisuudet sekä toimittamaan vuosittain Verohallinnolle viimeksi päättyneen toimintavuoden toimintakertomuksen, tuloslaskelman ja taseen.

Verohallinto voi peruuttaa edellä tarkoitettun päätöksen, jos nimetty taho ei enää täytä nimeämislle säädettyjä edellytyksiä tai jos nimetty taho laiminlyö edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja velvollisuudet. Lahjoituksensaajalle on varattava tilaisuus tulla peruuttamisasiassa kuulluksi. Nimetyn tahon tulee viivytyksettä ilmoittaa Verohallinnolle, jos sen nimeämistä koskevissa edellytyksissä tapahtuu sellaisia muutoksia, jotka vaikuttavat sen kelpoisuuteen vastaanottaa vähennyskelpoisia lahjoituksia. Verohallinto antaa tarkempia määräyksiä nimeämismenettelystä.

Verohallinto nimeää muualla kuin Suomessa olevan yhdistyksen tai säätiön vähennyskelpoisten lahjoitusten saajaksi vastaavin edellytyksin kuin Suomessa olevan yhdistyksen tai säätiön. Ulkomaisen hakijan tulee hakemuksessa osoittaa, että se täyttää rahankeräyslaissa rahankeräyslupan myöntämislle säädetty edellytykset. Verohallinto voi tarvittaessa pyytää asiasta lausunnon Poliisihallitukselta.

Muutoksenhausta Verohallinnon nimeämispäätökseen ja sen peruuttamista koskevaan päätökseen säädetään verotusmenettelystä annetussa laissa.

Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettulla hakemuksella annettuja tietoja koskevaan laiminlyöntiin sekä 1 momentin 4 kohdassa säädettyjen tietojen toimittamista koskevaan laiminlyöntiin sovelletaan, mitä verotusmenettelystä annetun lain 22 a §:ssä säädetään laiminlyöntimaksusta. Edellä 2 momentissa säädetyn tietojen muuttumista koskevan ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyöntiin sovelletaan, mitä verotusmenettelystä annetun lain 22 a §:n 3 momentissa säädetään laiminlyöntimaksusta.

69 e §

Työnantajan maksamat oikeudellisen neuvonnan kustannukset

Veronalaista etua ei synny työnantajan maksamista työntekijän rikosasian oikeudellisen neuvonnan kustannuksista, jos:

- 1) työnantajalla on intressi maksaa oikeudellisen neuvonnan kustannukset;
- 2) asia on aiheutunut osana työtehtävien suorittamista;
- 3) ei ole ilmeistä, että työntekijän olisi tullut mieltää toimintansa lainvastaiseksi jo tekohetkellä; ja

4) työntekijä ei ole saanut korvausta samoista kustannuksista muualta ja työntekijä sitoutuu suorittamaan mahdollisesti myöhemmin muualta saamansa korvauksen työnantajalle.

Pykälän 1 momentissa oikeudellisen neuvonnan kustannuksilla tarkoitetaan asian selvittämisestä, esitutkinnasta, syyteharkinnasta, sovintoneuvottelusta ja oikeudenkäynnistä työntekijälle aiheutuvia kustannuksia.

Mitä tässä pykälässä säädetään työntekijälle rikosasiasta aiheutuvista kustannuksista, sovelletaan myös hallinnollisten seuraamusten määräämisestä sekä riita-asioiden käsittelystä aiheutuneisiin vastaaviin kustannuksiin.

Työnantajan maksamat kustannukset luetaan veronalaiseksi ansiotuloksi, jos työntekijä saa myöhemmin muualta samojen kustannusten perusteella korvausta, eikä työntekijä suorita

saamaansa korvausta edelleen työnantajalle ilman aiheutonta viivytystä. Jos edellä tarkoitettuun tuloon liittyvää oikaisua ei määräaika säännösten vuoksi voida tehdä työntekijän verotukseen sille verovuodelle, jona työnantaja on kustannukset maksanut, oikaisu tehdään vanhimmalle verovuodelle, jolle se on mahdollista tehdä.

Mitä tässä pykälässä säädetään työnantajan maksamista kustannuksista, sovelletaan myös vuokratyöntekijän tai konserniyhtiön työntekijän vastaaviin kustannuksiin, jotka vuokratyöntekijän käyttäjäyritys tai toinen konserniyhtiö maksaa.

73 §

Verovapaiden korvausten perusteet ja määrä

Verohallinto antaa vuosittain etukäteen tarkemmat määräykset verovapaiden matkakustannusten korvausten perusteista ja määristä varattuaan kulukorvausasiain neuvottelukunnalle tilaisuuden tulla kuulluksi asiassa. Valtiovarainministeriön asettamassa kulukorvausasiain neuvottelukunnassa on puheenjohtaja ja enintään kahdeksan muuta jäsentä. Neuvottelukunnan puheenjohtaja on määrättävä valtiovarainministeriön virkamiehistä. Jäsenet määrätään valtakunnallisten virka- ja työehtosopimusten sopijaosapuolten sekä Verohallinnon ehdottamista henkilöistä. Neuvottelukunnan toimikausi on kolme vuotta.

80 §

Verovapaat vakuutus- ja vahingonkorvaukset

Veronalaisia korvauksia eivät ole:

4) vakuutussuoritukseen verrattava taloudellinen tuki, jonka valtio, hyvinvointialue, kunta, kuntayhtymä, maakunta, evankelisluterilainen kirkko, ortodoksinen kirkko tai näiden seurakunta, seurakuntainliitto, muu seurakuntain yhtymä, Kirkon keskusrahasto, Suomen Pankki, Kansaneläkelaitos, Keva tai ortodoksisen kirkon keskusrahasto maksaa työ- tai virkasuhteessa taikka näihin verrattavassa palvelussuhteessa olleen henkilön kuoltua edellä 35 §:ssä tarkoitettulle edunsaajalle;

127 c §

Kotitalousvähennyksen tekeminen

Kotitalousvähennys vähennetään ensisijaisesti valtion tuloverosta. Vähennys tehdään ansiotuloista ja pääomatuloista suoritettavista veroista verojen määrien suhteessa. Ansiotuloista ja pääomatuloista menevistä veroista vähennys tehdään ennen luonnollisten henkilöiden lahjoitusvähennystä ja ennen alijäämähyvitystä. Siltä osin kuin vähennys ylittää valtion tuloveron määrän, se tehdään kunnallisverosta, sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksusta ja kirkollisverosta näiden verojen suhteessa.

127 g §

Luonnollisen henkilön lahjoitusvähennys

Luonnollisen henkilön ja kuolinpesän verosta vähennetään:

1) 30 prosenttia vähintään 500 euron suuruisesta rahalahjoituksesta, joka on tehty tiedettä tai taidetta edistävään tarkoitukseen julkista rahoitusta saavalle yliopistolle tai korkeakoululle taikka näiden yhteydessä olevalle yliopistorahastolle, joka sijaitsee Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai sellaisessa Euroopan talousalueen ulkopuolella sijaitsevassa valtiossa, jonka kanssa Suomi on sopinut viranomaisten välisestä tietojenvaihdosta veroasioissa ja tietojenvaihto tosiasiallisesti myös toteutuu;

2) 30 prosenttia vähintään 500 euron suuruisesta rahalahjoituksesta, joka on tehty tiedettä, taidetta, suomalaisen kulttuuriperinnön säilyttämistä, nuorisotyötä tai -toimintaa, liikuntaa, urheilua tai lasten asemaa tukevaan tai edistävään tarkoitukseen 57 a §:ssä tarkoitetulle Verohallinnon nimeämälle yhdistykselle tai säätiölle.

Lahjoitusten vähentämisen edellytyksenä on, että lahjoituksensaaja käyttää lahjoitusvarat 1 momentissa mainittuun tarkoitukseen, ja että lahjoituksensaaja toimittaa Verohallinnolle tiedot saamistaan 1 momentissa tarkoitetuista lahjoituksista, niiden antajista ja siitä, mihin tarkoitukseen lahjoitus on käytetty antamalla Verohallinnolle verotusmenettelystä annetun lain 16 §:n 13 momentissa tarkoitetun vuosi-ilmoituksen.

Verovelvollisen verosta vähennetään 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen lahjoitusten perusteella yhteensä enintään 50 000 euroa vuodessa ja 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen lahjoitusten perusteella yhteensä enintään 5 000 euroa vuodessa. Lahjoitusvähennys vähennetään ensisijaisesti valtion tuloverosta. Vähennys tehdään ansiotuloista ja pääomatuloista suoritettavista veroista verojen määrien suhteessa. Vähennys tehdään ansiotuloista ja pääomatuloista menevistä veroista muiden vähennysten jälkeen ennen alijäämähyvitystä. Siltä osin kuin vähennys ylittää valtion tuloveron määrän, se tehdään kunnallisverosta, sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksusta ja kirkollisverosta näiden verojen suhteessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2026 toimitettavassa verotuksessa. Lakia sovelletaan lahjoituksiin ja nimeämispäätöksiin, jotka on tehty lain voimaantulon jälkeen.

Verohallinnon ennen tämän lain voimaantuloa voimassaolleen 57 §:n nojalla tekemät tämän lain voimaantullessa voimassa olevat nimeämispäätökset ovat voimassa enintään vuoden 2026 loppuun. Jos edellä mainitun nimeämispäätöksen haltijalla ei ole tämän lain 57 a §:n mukaista nimeämispäätöstä, sovelletaan näille tahoille vuonna 2026 annettuihin lahjoituksiin tämän lain voimaantullessa voimassaoleita säännöksiä. Lahjoitukset otetaan kuitenkin huomioon laskettaessa tämän lain 57 §:n 3 momentissa tarkoitettua vähennyksen enimmäismäärää.

2.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 16 §:n 13 momentti ja 65 a §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat 16 §:n 13 momentti laissa 1547/2015 ja 65 a §:n 1 momentti laissa 772/2016, seuraavasti:

16 §

Meno- ja vähennystietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus

Tuloverolain (1535/1992) 57 ja 127 g §:ssä tarkoitetun lahjoituksen saajan on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tiedot verovelvollisen tekemästä vähennyskelpoisesta lahjoituksesta ja siitä, mihin tarkoitukseen lahjoitus on käytetty.

65 a §

Eräitä Verohallinnon päätöksiä koskeva muutoksenhaku

Nimeämispäätöksen hakija ja Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö saavat hakea muutosta tuloverolain 57 a §:ssä tarkoitettuun Verohallinnon nimeämispäätökseen ja sen peruuttamista koskevaan päätökseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Etunimi Sukunimi

ministeri Etunimi Sukunimi

1.

Laki

tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan tuloverolain (1535/1992) 98 a §, sellaisena kuin se on laissa 1546/2015,
muutetaan 57 §, 73 §:n 1 momentti, 80 §:n 1 momentin 4 kohta ja 127 c §:n 1 momentti,
sellaisena kuin niistä ovat 57 § laissa 504/2010 ja 776/2016, 73 §:n 1 momentti laissa
504/2010 ja 127 c §:n 1 momentti laissa 1115/2005, sekä
lisätään lakiin uusi 57 a, 69 e ja 127 g § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

57 §

57 §

Lahjoitusvähennys

Yhteisöjen lahjoitusvähennys

Yhteisö saa valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävällä tavalla vähentää tulostaan:

1) vähintään 850 euron ja enintään 250 000 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty tiedettä, taidetta tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoitukseen Euroopan talousalueeseen kuuluvalla valtiolla tai Euroopan talousalueella olevalle julkista rahoitusta saavalle yliopistolle tai korkeakoululle taikka näiden yhteydessä olevalle yliopistorahastolle;

2) vähintään 850 euron ja enintään 50 000 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty tiedettä, taidetta tai suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä edistävään tarkoitukseen sellaiselle Verohallinnon nimeämälle Euroopan talousalueella olevalle yhdistykselle, säätiölle tai jonkin edellä mainitun yhteydessä olevalle rahastolle, jonka varsinaisena tarkoituksena on tieteen tai taiteen tukeminen taikka suomalaisen kulttuuriperinteen säilyttäminen.

Yhteisö saa vähentää tulostaan:

1) vähintään 850 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty tiedettä tai taidetta edistävään tarkoitukseen julkista rahoitusta saavalle yliopistolle tai korkeakoululle taikka näiden yhteydessä olevalle yliopistorahastolle, joka sijaitsee Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai sellaisessa Euroopan talousalueen ulkopuolella sijaitsevassa valtiossa, jonka kanssa Suomi on sopinut viranomaisten välisestä tietojenvaihdosta veroasioissa ja tietojenvaihto tosiasiallisesti myös toteutuu;

2) vähintään 850 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty tiedettä, taidetta, suomalaisen kulttuuriperinnön säilyttämistä, nuorisotyötä tai -toimintaa, liikuntaa, urheilua tai lasten asemaa tukevaan tai edistävään tarkoitukseen 57 a §:ssä tarkoitettulle Verohallinnon nimeämälle yhdistykselle tai säätiölle.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun Verohallinnon nimeämän tahon on toimitettava vuosittain Verohallinnolle tiedot saamistaan vähennyskelpoisista lahjoituksista, niiden antajista ja siitä, mihin tarkoitukseen lahjoitus on käytetty. Verohallinnolle on lisäksi toimitettava viimeksi päättyneen toimintavuoden toimintakertomus, tuloslaskelma ja tase. Verohallinto antaa tarkemmat määräykset tietojen antamistavasta ja -ajankohdasta.

Muutoksenhausta 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun Verohallinnon nimeämispäätökseen säädetään verotusmenettelystä annetussa laissa.

Lahjoitusten vähentämisen edellytyksenä on, että lahjoituksensaaja käyttää lahjoitusvarat 1 momentissa mainittuun tarkoitukseen, ja että lahjoituksensaaja toimittaa Verohallinnolle tiedot saamistaan 1 momentissa tarkoitetuista lahjoituksista, niiden antajista ja siitä, mihin tarkoitukseen lahjoitus on käytetty antamalla Verohallinnolle verotusmenettelystä annetun lain 16 §:n 13 momentissa tarkoitetun vuosiluonnituksen.

Verovelvollinen voi vähentää 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja lahjoituksia yhteensä enintään 250 000 euroa verovuodessa ja 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja lahjoituksia yhteensä enintään 50 000 euroa verovuodessa.

57 a §

Nimeäminen vähennyskelpoisen lahjan saajaksi

Verohallinto nimeää hakemuksesta 57 §:n 1 momentin 2 kohdassa ja 127 g §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut yhdistykset ja säätiöt enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Nimeämisen edellytyksenä on, että:

1) hakija on rekisteröity yhdistys, säätiö tai lailla erikseen perustettu julkisoikeudellinen säätiö, jonka kotipaikka sijaitsee Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai sellaisessa Euroopan talousalueen ulkopuolella sijaitsevassa valtiossa, jonka kanssa Suomi on sopinut viranomaisten välisestä tietojenvaihdosta veroasioissa ja tietojenvaihto tosiasiallisesti myös toteutuu;

2) hakijalla on rahankeräyslaissa (863/2019) tarkoitettu yleishyödylliseen toimintaan myönnetty rahankeräyslupa tai Ahvenanmaalla voimassa oleva Ahvenanmaan maakuntalainsäädännössä tarkoitettu rahankeräyslupa, jossa vähintään yhdeksi varojen käyttötarkoitukseksi on määrätty 57 §:n 1 momentin 2 kohdassa ja 127 g §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu toiminta;

3) hakijalla on nimettynä vähintään yksi tilintarkastuslaissa (1141/2015) tarkoitettu tilintarkastaja; ja

4) hakija sitoutuu täyttämään 57 §:n 2 momentissa ja 127 g §:n 2 momentissa säädetty lahjoitusten käyttämiseen ja tietojen antamiseen liittyvät velvollisuudet sekä toimittamaan vuosittain Verohallinnolle viimeksi päättyneen toimintavuoden toimintakertomuksen, tuloslaskelman ja taseen.

Verohallinto voi peruuttaa edellä tarkoitetun päätöksen, jos nimetty taho ei enää täytä nimeämisen säädettyjä edellytyksiä tai jos nimetty taho laiminlyö edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetut velvollisuudet. Lahjoituksensaajalle on varattava tilaisuus tulla peruuttamisasiassa kuulluksi. Nimetyn tahon tulee viivytyksettä ilmoittaa Verohallinnolle, jos sen nimeämistä koskevissa edellytyksissä tapahtuu sellaisia muutoksia, jotka vaikuttavat sen kelpoisuuteen vastaanottaa vähennyskelpoisia lahjoituksia. Verohallinto antaa tarkempia määräyksiä nimeämismenettelystä.

Verohallinto nimeää muualla kuin Suomessa olevan yhdistyksen tai säätiön vähennyskelpoisten lahjoitusten saajaksi vastaavin edellytyksin kuin Suomessa olevan yhdistyksen tai säätiön. Ulkomaisen hakijan tulee hakemuksessa osoittaa, että se täyttää rahankeräyslaissa rahankeräysluvan myöntämiselle säädetty edellytykset. Verohallinto voi tarvittaessa pyytää asiasta lausunnon Poliisihallitukselta.

Muutoksenhausta Verohallinnon nimeämispäätökseen ja sen peruuttamista koskeaan päätökseen säädetään verotusmenettelystä annetussa laissa.

Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitetulla hakemuksella annettuja tietoja koskeaan laiminlyöntiin sekä 1 momentin 4 kohdassa säädettyjen tietojen toimittamista koskeaan laiminlyöntiin sovelletaan, mitä verotusmenettelystä annetun lain 22 a §:ssä säädetään laiminlyöntimaksusta. Edellä 2 momentissa säädetyn tietojen muuttumista koskevan ilmoittamisvelvollisuuden

laiminlyöntiin sovelletaan, mitä verotusmenettelystä annetun lain 22 a §:n 3 momentissa säädetään laiminlyöntimaksusta.

69 e §

*Työnantajan maksamat oikeudellisen
neuvonnan kustannukset*

Veronalaista etua ei synny työnantajan maksamista työntekijän rikosasian oikeudellisen neuvonnan kustannuksista, jos:

1) työnantajalla on intressi maksaa oikeudellisen neuvonnan kustannukset;

2) asia on aiheutunut osana työtehtävien suorittamista;

3) ei ole ilmeistä, että työntekijän olisi tullut mieltää toimintansa lainvastaiseksi jo tekohetkellä; ja

4) työntekijä ei ole saanut korvausta samoista kustannuksista muualta ja työntekijä sitoutuu suorittamaan mahdollisesti myöhemmin muualta saamansa korvauksen työnantajalle.

Pykälän 1 momentissa oikeudellisen neuvonnan kustannuksilla tarkoitetaan asian selvittämisestä, esitutkinnasta, syyteharkinnasta, sovintoneuvottelusta ja oikeudenkäynnistä työntekijälle aiheutuvia kustannuksia.

Mitä tässä pykälässä säädetään työntekijälle rikosasiasta aiheutuvista kustannuksista, sovelletaan myös hallinnollisten seuraamusten määräämisestä sekä riita-asioiden käsittelystä aiheutuneisiin vastaaviin kustannuksiin.

Työnantajan maksamat kustannukset luetaan veronalaiseksi ansiotuloksi, jos työntekijä saa myöhemmin muualta samojen kustannusten perusteella korvausta, eikä työntekijä suorita saamaansa korvausta edelleen työnantajalle ilman aiheetonta viivytystä. Jos edellä tarkoitettuun tuloon liittyvää oikaisua ei määräaika säännösten vuoksi voida tehdä työntekijän verotukseen sille verovuodelle, jona työnantaja on kustannukset maksanut, oikaisu tehdään vanhimmalle verovuodelle, jolle se on mahdollista tehdä.

Mitä tässä pykälässä säädetään työnantajan maksamista kustannuksista, sovelletaan myös vuokratyöntekijän tai konserniyhtiön työntekijän vastaaviin kustannuksiin, jotka vuokratyöntekijän käyttäjäyritys tai toinen konserniyhtiö maksaa.

73 §

73 §

Verovapaiden korvausten perusteet ja määrä

Verovapaiden korvausten perusteet ja määrä

Verohallinto antaa vuosittain etukäteen tarkemmat määräykset verovapaiden matkakustannusten korvausten perusteista ja määristä varattuaan kulukorvausasiain neuvottelukunnalle tilaisuuden tulla kuulluksi asiassa. Tarkemmat säännökset neuvottelukunnasta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Verohallinto antaa vuosittain etukäteen tarkemmat määräykset verovapaiden matkakustannusten korvausten perusteista ja määristä varattuaan kulukorvausasiain neuvottelukunnalle tilaisuuden tulla kuulluksi asiassa. *Valtiovarainministeriön asettamassa kulukorvausasiain neuvottelukunnassa on puheenjohtaja ja enintään kahdeksan muuta jäsentä. Neuvottelukunnan puheenjohtaja on määrättävä valtiovarainministeriön virkamiehistä. Jäsenet määrätään valtakunnallisten virka- ja työehtosopimusten sopijaosapuolten sekä Verohallinnon ehdottamista henkilöistä. Neuvottelukunnan toimikausi on kolme vuotta.*

80 §

80 §

Verovapaat vakuutus- ja vahingonkorvaukset

Verovapaat vakuutus- ja vahingonkorvaukset

Veronalaisia korvauksia eivät ole:

Veronalaisia korvauksia eivät ole:

4) vakuutussuoritukseen verrattava taloudellinen tuki, jonka valtio, kunta tai muu asetuksella tarkemmin määriteltävä julkisoikeudellinen yhteisö tai eläkelaitos maksaa työ- tai virkasuhteessa taikka näihin verrattavassa palvelussuhteessa olleen henkilön kuoltua edellä 35 §:ssä tarkoitetulle edunsaajalle;

4) vakuutussuoritukseen verrattava taloudellinen tuki, jonka valtio, *hyvinvointialue, kunta, kuntayhtymä, maakunta, evankelisluterilainen kirkko, ortodoksinen kirkko tai näiden seurakunta, seurakuntainliitto, muu seurakuntain yhtymä, Kirkon keskusrahasto, Suomen Pankki, Kansaneläkelaitos, Keva tai ortodoksisen kirkon keskusrahasto* maksaa työ- tai virkasuhteessa taikka näihin verrattavassa palvelussuhteessa olleen henkilön kuoltua edellä 35 §:ssä tarkoitetulle edunsaajalle;

98 a §

Luonnollisen henkilön lahjoitusvähennys

Luonnollinen henkilö ja kuolinpesä saa vähentää puhtaasta ansiotulostaan vähintään 850 euron ja enintään 500 000 euron suuruisen rahalahjoituksen, joka on tehty tiedettä tai taidetta edistävään tarkoitukseen Euroopan talousalueella olevalle julkista rahoitusta saavalle yliopistolle tai korkeakoululle taikka näiden yhteydessä olevalle yliopistorahastolle.

(kumotaan)

127 c §

Kotitalousvähennyksen tekeminen

Kotitalousvähennys vähennetään ensisijaisesti valtion tuloverosta. Vähennys tehdään ansiotuloista ja pääomatuloista suoritettavista veroista verojen määrien suhteessa. Ansiotuloista menevästä verosta vähennys tehdään muiden vähennysten jälkeen ennen alijäämähyvitystä. Siltä osin kuin vähennys ylittää valtion tuloveron määrän, se tehdään kunnallisverosta, sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksusta ja kirkollisverosta näiden verojen suhteessa.

127 c §

Kotitalousvähennyksen tekeminen

Kotitalousvähennys vähennetään ensisijaisesti valtion tuloverosta. Vähennys tehdään ansiotuloista ja pääomatuloista suoritettavista veroista verojen määrien suhteessa. Ansiotuloista ja pääomatuloista menevistä veroista vähennys tehdään ennen luonnollisten henkilöiden lahjoitusvähennystä ja ennen alijäämähyvitystä. Siltä osin kuin vähennys ylittää valtion tuloveron määrän, se tehdään kunnallisverosta, sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksusta ja kirkollisverosta näiden verojen suhteessa.

127 g §

Luonnollisen henkilön lahjoitusvähennys

Luonnollisen henkilön ja kuolinpesän verosta vähennetään:

1) 30 prosenttia vähintään 500 euron suuruisesta rahalahjoituksesta, joka on tehty tiedettä tai taidetta edistävään tarkoitukseen julkista rahoitusta saavalle yliopistolle tai korkeakoululle taikka näiden yhteydessä olevalle yliopistorahastolle, joka sijaitsee Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai sellaisessa Euroopan talousalueen ulkopuolella sijaitsevassa valtiossa, jonka kanssa Suomi on sopinut

viranomaisten välisestä tietojenvaihdosta veroasioissa ja tietojenvaihto tosiasiallisesti myös toteutuu;

2) 30 prosenttia vähintään 500 euron suuruisesta rahalahjoituksesta, joka on tehty tiedettä, taidetta, suomalaisen kulttuuriperinnön säilyttämistä, nuorisotyötä tai -toimintaa, liikuntaa, urheilua tai lasten asemaa tukevaan tai edistävään tarkoitukseen 57 a §:ssä tarkoitetulle Verohallinnon nimeämälle yhdistykselle tai säätiölle.

Lahjoitusten vähentämisen edellytyksenä on, että lahjoituksensaaja käyttää lahjoitusvarat 1 momentissa mainittuun tarkoitukseen, ja että lahjoituksensaaja toimittaa Verohallinnolle tiedot saamistaan 1 momentissa tarkoitetuista lahjoituksista, niiden antajista ja siitä, mihin tarkoitukseen lahjoitus on käytetty antamalla Verohallinnolle verotusmenettelystä annetun lain 16 §:n 13 momentissa tarkoitetun vuosiluonnoksen.

Verovelvollisen verosta vähennetään 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen lahjoitusten perusteella yhteensä enintään 50 000 euroa vuodessa ja 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen lahjoitusten perusteella yhteensä enintään 5 000 euroa vuodessa. Lahjoitusvähennys vähennetään ensisijaisesti valtion tuloverosta. Vähennys tehdään ansiotuloista ja pääomatuloista suoritettavista veroista verojen määrien suhteessa. Vähennys tehdään ansiotuloista ja pääomatuloista menevistä veroista muiden vähennysten jälkeen ennen alijäämähyvitystä. Siltä osin kuin vähennys ylittää valtion tuloveron määrän, se tehdään kunnallisverosta, sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksusta ja kirkollisverosta näiden verojen suhteessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 2026 toimitettavassa verotuksessa. Lakia sovelletaan lahjoituksiin ja nimeämispäätöksiin, jotka on tehty lain voimaantulon jälkeen.

Verohallinnon ennen tämän lain voimaantuloa voimassaolleen 57 §:n nojalla

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tekemät tämän lain voimaantullessa voimassa olevat nimeämispäätökset ovat voimassa enintään vuoden 2026 loppuun. Jos edellä mainitun nimeämispäätöksen haltijalla ei ole tämän lain 57 a §:n mukaista nimeämispäätöstä, sovelletaan näille tahoille vuonna 2026 annettuihin lahjoituksiin tämän lain voimaantullessa voimassaolleita säännöksiä. Lahjoitukset otetaan kuitenkin huomioon laskettaessa tämän lain 57 §:n 3 momentissa tarkoitettua vähennyksen enimmäismäärää.

2.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 16 §:n 13 momentti ja 65 a §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat 16 §:n 13 momentti laissa 1547/2015 ja 65 a §:n 1 momentti laissa 772/2016, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

16 §

Meno- ja vähennystietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus

Yliopiston ja korkeakoulun on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tiedot verovelvollisen tekemästä tuloverolain (1535/1992) 98 a §:ssä tarkoitettua vähennyskelpoisesta lahjoituksesta.

16 §

Meno- ja vähennystietoja koskeva sivullisen yleinen tiedonantovelvollisuus

Tuloverolain (1535/1992) 57 ja 127 g §:ssä tarkoitetun lahjoituksen saajan on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tiedot verovelvollisen tekemästä vähennyskelpoisesta lahjoituksesta ja siitä, mihin tarkoitukseen lahjoitus on käytetty.

65 a §

Eräitä Verohallinnon päätöksiä koskeva muutoksenhaku

Nimeämis päätöksen hakija ja Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö saavat hakea muutosta tuloverolain 57 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun Verohallinnon nimeämis päätökseen.

65 a §

Eräitä Verohallinnon päätöksiä koskeva muutoksenhaku

Nimeämis päätöksen hakija ja Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö saavat hakea muutosta tuloverolain 57 a §:ssä tarkoitettuun Verohallinnon nimeämis päätökseen ja sen peruuttamista koskevaan päätökseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..